

SHÉPA

The Tibetan Oral Tradition in Choné

COMPILED AND TRANSLATED BY BENDI TSO,
MARNYI GYATSO, NALJOR TSERING AND MARK TURIN
FROM NARRATIONS AND DOCUMENTS BY MEMBERS OF
THE CHONÉ TIBETAN COMMUNITY

<https://www.openbookpublishers.com>

© 2023 Bendi Tso, Marnyi Gyatso, Naljor Tsering, Mark Turin acting as Trustees for
Members of the Choné Tibetan Community

This work is licensed under a Creative Commons Attribution 4.0 International license (CC BY 4.0). This license allows you to share, copy, distribute and transmit the text; to adapt the text and to make commercial use of the text providing attribution is made to the authors (but not in any way that suggests that they endorse you or your use of the work). Attribution should include the following information:

Bendi Tso, Marnyi Gyatso, Naljor Tsering, Mark Turin and Members of the
Choné Tibetan Community, *Shépa: The Tibetan Oral Tradition in Choné*. Cambridge, UK:
Open Book Publishers, 2023, <https://doi.org/10.11647/OBP.0312>

Further details about CC BY licenses are available at
<https://creativecommons.org/licenses/by/4.0/>

All external links were active at the time of publication unless otherwise stated and have
been archived via the Internet Archive Wayback Machine at
<https://archive.org/web>

Any updated digital material and resources associated with this volume will be available
at <https://doi.org/10.11647/OBP.0312#resources>

Every effort has been made to identify and contact copyright holders and any omission
or error will be corrected if notification is made to the publisher.

World Oral Literature Series, vol. 11 | ISSN: 2050-7933 (Print); 2054-362X (Online)

ISBN Paperback: 978-1-80064-800-5

ISBN Hardback: 978-1-80064-801-2

ISBN Digital (PDF): 978-1-80064-802-9

DOI: 10.11647/OBP.0312

Cover image by Bendi Tso, Choné, China (2019)

Cover design by Katy Saunders

Rübel རུའ་ལྷ་ཡུལ། 龟说

Rübel

Rübel is a tortoise-shaped deity in both Bon and Tibetan Buddhism. The tortoise is of great significance in Tibetan mythology, cosmology, and astrology. In Bon literature, the tortoise and three other celestial animals—tiger (*rgya stag*), bird (*bya dmar*), and dragon (*g.yu 'brug*) — guard the four gates of Mount Ti Se: the center of the world that links heaven with earth.¹ In addition, the class of water deities known as *lu* (*klu*) emanated from six eggs laid by the cosmic tortoise, Rübel, who holds the entire world on its belly.² Rübel also plays a key role in Tibetan Buddhist astrology. According to *Shédzö*, a mouthful of Mañjuśrī's saliva was transformed into Rübel to promote Buddhism in China through a divination. The divinatory schemes located on Rübel's body—including the Five Elements, Eight Trigrams, and Nine Magic Squares—are analysed and explained through Buddhist concepts, such as the five wisdoms (*ye shes lnga*), the eight ways (*'phags lam yan lag brgyad*), and the nine vehicles (*theg pa rim pa dgu*).³

Thematically speaking, 'Rübel' in *Shépa* consists of three parts. The first part outlines Rübel's life in the sea. The second part describes how Rübel was tamed by Mañjuśrī. With a golden arrow and a flaming sword of supreme knowledge which dispels ignorance, Mañjuśrī pierced Rübel's flank and turned it upside down. This upturned shell becomes the foundation of the entire world. Such descriptions are similar—even identical—to those documented in Buddhist and Bon narratives,⁴ including *Shédzö*. As noted in our introduction, both religions assert that their respective Wisdom Deity, Mañjuśrī in Buddhism and Mawe Senge or Künbum Goje in Bon, played a key role in emanating or taming

the tortoise.⁵ In any case, Rübel is widely understood to provide the basis for the living world. The third part examines how the body parts of Rübel embody the divinatory schemes and their reckoning. More specifically, the narration explores the Five Elements of metal, wood, water, fire, and earth that constitute all existence and which comprise essential components of Chinese astrology. It should be noted that these Five Elements are distinct from the Tibetan Buddhist elements (*'byung ba lnga*)—namely earth, water, fire, air, and space—that constitute the universe. The five Chinese-based elements interact with one another, and the relations among them can be classified into four types: mother (generating), son (generated), friend (supporting), and enemy (overcoming). The Five Elements also interact with the Eight Trigrams, Nine Magic Squares, and the zodiac animals.⁶ The combination of Five Elements with zodiac animals produces the sexagenary cycle. The cycle of twelve animals is used to indicate years. Rather like the relationships between the Five Elements, the relationships between these animals can be either antagonistic or friendly. It is worth mentioning that Shépa follows the Chinese sexagenary cycle in which each cycle starts with wood rat, rather than the Tibetan sexagenary cycle that starts with fire hare following the integration of the Kālacakra into the Chinese cycle.⁷

Also narrated in 'Rübel' are the Eight Trigrams and Nine Magic Squares, two other key components of Chinese astrology. The Eight Trigrams, commonly referred to as *parkha* in Tibetan, are eight sets of trigrams. Each trigram consists of three lines—either complete or broken—and has its corresponding element and image in nature.⁸ The Eight Trigrams are complementary to the Nine Magic Squares, commonly referred to as *mewa* in Tibetan. These are the numbers one to nine arranged in a three-by-three square or circle. The sum of these numbers is fifteen in all planes, whether horizontal, vertical or diagonal.⁹ Each number has a corresponding element, color, and trigram. In Chinese sources, the Nine Magic Squares were present on the shell of a tortoise which emerged from the Luo River (Luohe 洛河), a tributary of the Yellow River. With its help, the pre-historic King Yu 禹 tamed the flood. For this reason, the nine-numbered magic-square is also referred to in Chinese as the 'Luo Scroll' (*luo shu* 洛书) or 'Tortoise Scroll' (*gui shu* 龟书).¹⁰ The divinatory schemes described above are often presented in diagrammatic form on top of a spreadeagled Rübel, which is then referred to as *sipaho* (*srid pa ho*).¹¹ The circular diagram

can also be observed in the copper or silver amulets that people carry to prevent misfortune and to avoid wrathful spirits. The application of these divinatory schemes is extensive, including astrology, geomancy, and medicine, as well as rites of passage in people's everyday lives.¹²

'Rübel' suggests the very early influence of Chinese civilization on Tibetan astrology and divination. China is often imagined to be the land of divination, and Chinese figures such as Princess Wencheng and Confucius are believed by Tibetans to have been masters of divination.¹³ Chinese astrology, *nagtsi* (*nag rtsis*), Chinese elemental divination, *jungtsi* (*'byung rtsis*), and Indian astrology, *kartsi* (*skar rtsis*) together comprise a significant part of Tibetan astrology.¹⁴ 'Rübel' also highlights the strikingly similar role played by tortoise in Tibetan and Chinese cosmology, or Asian cosmology more broadly. In Chinese sources, the tortoise shell is a sacred vehicle of divination, and the cracks on the shell (which serves as an oracle) are believed to be an ancient form of Chinese writing.¹⁵ That the limbs of the tortoise were severed by the goddess Nüwa to hold up the sky (*duan aozu yi li siji* 断鳌足以立四极) is documented in chapter six of *Huainanzi*: a collection of essays about Chinese philosophical thoughts compiled before 139 B.C.¹⁶ Noting the regular appearance of the tortoise in early creation myths helps us to understand transregional interactions and the selective adoption of external cultural elements by Tibetans.

Rübel, and sometimes the frog—an animal which resembles Rübel in the Himalayan cultural zone¹⁷—still play an important role in the everyday lives of Tibetans. Along the upper reaches of Luchu River and parts of Tébo, a tortoise-shaped or frog-shaped fry bread is prepared at the beginning of construction of a new house, to honour and inform the earth deity that building work will be carried out. Similar to other Shépa sections, performers do not sing 'Rübel' in its entirety. Locals often narrate 'Khyung' and 'Rübel' together.

Endnotes

- 1 Giuseppe Tucci, *The Religions of Tibet*, trans. by Geoffrey Samuel (London and Henley: Routledge & Kegan Paul, 1980), p. 219.
- 2 René de Nebesky-Wojkowitz, *Oracles and Demons of Tibet: The Cult and Iconography of the Tibetan Protective Deities* (Delhi: Book Faith India, 1996), p. 290.

- 3 Don dam smra ba'i seng ge, *A 15th Century Tibetan Compendium of Knowledge* (*Bshad mdzod yid bzhin nor bu*) with an introduction by E. Gene Smith, ed. by Lokesh Chandra (New Delhi: Jayyed Press, 1969), pp. 418–20.
- 4 Philippe Cornu, *Tibetan Astrology*, trans. by Hamish Gregor (Boston and London: Shambhala Publications, 1997), pp. 30–31.
- 5 Charles Ramble, 'The Assimilation of Astrology in the Tibetan Bon Religion', *Extrême-Orient Extrême-Occident*, 35 (2013), 199–232 (pp. 212–14).
- 6 Cornu, *Tibetan Astrology*, pp. 52–84, 102–26.
- 7 Cornu, *Tibetan Astrology*, p. 77; Ramble, 'The Assimilation of Astrology in the Tibetan Bon Religion', p. 202.
- 8 Schuyler V. R. Cammann, 'The Eight Trigrams: Variants and Their Uses', *History of Religions*, 29.4 (1990), 301–17.
- 9 Siegbert Hummel, 'The sMe-ba-dgu, the Magic Square of the Tibetans', *East and West*, 19.1–2 (1969), 139–46.
- 10 Xirui Pi, *Liuyilun shuzheng* (Beijing: Beijing University Library, 1899), 2b-4a.
- 11 Cornu, *Tibetan Astrology*, p. 125; Laurence A. Waddell, *The Buddhism of Tibet* (Cambridge: Cambridge University Press, 2015), p. 453.
- 12 Sam van Schaik, 'The Golden Turtle: A Sino-Tibetan divination manuscript', *Early Tibet: Notes, thoughts and fragments of research on the history of Tibet*, (2008), <https://earlytibet.com/2008/11/28/the-golden-turtle/>
- 13 Shen-yu Lin, 'The Tibetan Image of Confucius', *Revue d'Etudes Tibétaines*, 12 (2007), 105–33.
- 14 Cornu, *Tibetan Astrology*, pp. 21, 127.
- 15 Robert Eno, 'Shang State Religion and the Pantheon of the Oracle Texts', in *Early Chinese Religion, Part one: Shang Through Han (1250 BC-220 AD)*, ed. by John Lagerwey and Marc Kalinowski (Leiden: Brill, 2009), pp. 41–102.
- 16 Shen Xu, 'Huainan honglie jie', in *Daozang*, 5,485 vols (Shanghai: Shanghai Hanfenlou, 1925), vol.863–868 (1925), j11.9b-10a.
- 17 Duncan J. Poupard, 'How the Turtle Lost its Shell: Sino-Tibetan Divination Manuals and Cultural Translation', *HIMALAYA, the Journal of the Association for Nepal and Himalayan Studies* 38.2 (2018), 4–19.

ལུས་སྤྲུལ་

བོད་ཀྱི་གཡུང་དྲུང་བོན་དང་སངས་རྒྱུས་ཆོས་ཀྱི་ལུགས་སུ་ལུས་སྤྲུལ་ནི་སྤྲིད་པ་ཆགས་པའི་གཞི་མའི་ལྷ་ཞིག་ཏུ་
ངོས་འཛིན་བྱེད་བཞིན་ཡོད་ཅིང་། དེ་ནི་བོད་ཀྱི་ལྷ་རབས་དང་། འཛིན་རྟེན་ཆགས་རབས། མོ་ཅིས་གཏོ་དཔུང་གི་
ཤེས་བྱ་ཀུན་དང་འབྲེལ་བའི་གལ་གནད་ཅིག་ཏུ་བྱུར་ཡོད། གཡུང་དྲུང་བོན་གྱི་ལུགས་སུ་ལུས་སྤྲུལ་དང་། རྒྱ་སྐད་ཀྱི་
བྱ་དམར། གཡུ་འབྲུག་རྣམས་ནི་གངས་རྒྱལ་ཏི་སེ་ཡི་ཕྱོགས་བཞིར་གནས་པའི་སློབ་ཆགས་སྡེ་བཞི་དང་།¹
རྒྱ་ལ་གནས་པའི་ཁྱུ་རིགས་རྣམས་ཀྱང་ལུས་སྤྲུལ་གྱི་སློང་དྲུག་ལས་གྲོལ་བར་བཤད།² བཤད་མཛོད་ཡིད་
བཞིན་ཞོར་བྱ་ལྟར་ན་ལུས་སྤྲུལ་ནི་འཕགས་པ་འཇམ་དབྱངས་ཀྱི་མཆིལ་མ་ཞིག་ལས་སྤྲུལ་ཏེ་རྒྱ་ནག་ཡུལ་དུ་
ཅིས་ཀྱིས་བསྟན་པ་སྤེལ་ཞིང་།³ དམ་པའི་ཆོས་ཀྱི་ལྷ་སྤྲུལ་མཛོན་པའི་ཡེ་ཤེས་ལྡན་དང་། འཕགས་ལམ་ཡན་ལག་
བརྒྱད། ཐེག་པ་རིམ་པ་དགུ་ལྟ་བུའི་ཐ་སྟན་རྣམས་ནི་ཁམས་ལྡན་དང་། སྤར་ཁ་བརྒྱད། སྤྱི་བ་དགུ་བཅས་ཅིས་ཀྱི་
ལུང་དང་སྤྱར་ནས་འབྲེལ་བཅོད་བྱས་ཡོད།

བཅོད་གཞི་དངོས་ཀྱི་སྐབས་ལ། ལུས་སྤྲུལ་གྱི་ལེའུ་ནི་ཚན་པ་གསུམ་གྱི་ལམ་ནས་འཕགས་པ་འཇམ་དབྱངས་
དབྱངས་དང་ལུས་སྤྲུལ་གྱི་ལུས་ཀྱི་མོ་ཡི་ཤེས་བྱའི་མ་ལག་དང་འབྲེལ་བའི་གཏམ་རྒྱུད་གཅིག་བརྒྱད་ནས།
ཚན་པ་དང་པོར་ལུས་སྤྲུལ་གྱི་མཛོད་གནས་ཚུལ་དང་། ཚན་པ་གཉིས་པར་འཇམ་དབྱངས་དབྱངས་ཀྱི་ལུས་སྤྲུལ་
བཏུལ་ཚུལ་ཏེ། གསེར་གྱི་མདའ་མོ་དང་ཤེས་རབ་རལ་གྱི་ཡིས་ལུས་སྤྲུལ་གྱིས་ལུས་ལ་བསྟུན་ནས་ཁ་གྲུབ་ལ་
བསྐྱར་ཕྱིར། ལུས་སྤྲུལ་གྱི་ལུས་ནི་འཛིན་རྟེན་ཆགས་པའི་གཞི་རྒྱུར་པ་དང་། གཏམ་རྒྱུད་དེའི་སྐོར་ལ་གཡུང་
དྲུང་བོན་དང་སངས་རྒྱུས་ཆོས་ཀྱི་ལུགས། དེ་བཞིན་དུ་བཤད་མཛོད་ཡིད་བཞིན་ཞོར་བྱར་བཀོད་པ་རྣམས་ནི་ཆ་
མཐུན་ཞིང་།⁴ གྲོན་གྲོང་གི་སྐབས་སུ་ལུས་སྤྲུལ་གྱི་གཡུང་དྲུང་བོན་དང་སངས་རྒྱུས་ཆོས་ཀྱི་ལུགས་གཉིས་ནས་
བཅོད་པའི་ཤེས་རབ་ཀྱི་ལྷ་འཇམ་པའི་དབྱངས་དང་། སྤྱི་བའི་སེང་གོ། ཀུན་འབྲུག་གོ་འབྱེད་རྣམས་ནི་ལུས་སྤྲུལ་
འདུལ་བའི་ལྷ་ཐ་དང་པ་འབའ་ཞིག་ལས།⁵ ནང་དོན་གྱི་བྱུང་རབས་རྣམས་ནི་ཡོངས་སུ་མཐུན་ཞིང་ལུགས་
གཉིས་ཀས་ལུས་སྤྲུལ་ནི་སྤྲིད་པ་ཆགས་པའི་གཞི་རྒྱུ་འདོད་ཡོད། ཚན་པ་གསུམ་པར་ལུས་སྤྲུལ་གྱི་ལུས་ལས་མོ་
ཡི་ཤེས་བྱའི་མ་ལག་གི་སྐོར་ངོ་སྟོན་བྱས་ཡོད། དེ་ནི་གསེར་དང་ཤིང་རྩ་ས་མེ་སྟེ། སྤྲིད་པ་ཀུན་གྱི་རྒྱ་རྒྱུར་པའི་
འབྱུང་བ་ལྡ་ཡི་མ་བྱ་དག་གོགས་ཀྱི་འབྲེལ་བའི་བརྟག་ཐབས་ལྟར་ངོ་སྟོན་བྱེད་པ་དང་། འབྱུང་བ་རྣམས་ནི་ལུས་
སྤྲུལ་གྱི་ལུས་དཀྱིལ་དང་ཡན་ལག་བཞིའི་རྟགས་སུ་བཀོད་ཡོད། འབྱུང་ཅིས་ཀྱི་འབྱུང་བ་ལྡ་ཡི་གངས་འདྲེན་ནི་
རྒྱ་ནག་གི་ཅིས་ཀྱི་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་བཞེད་སྟངས་ཤིག་ལས། རྒྱ་གར་བའི་ས་རྒྱ་མེ་རྒྱུད་ནས་མཁའ་ཞེས་
པའི་ལུགས་དང་མི་གཅིག་ཀྱང་། མོ་ཡི་ཤེས་བྱའི་མ་ལག་དེ་ནི་འབྱུང་བ་ལྡན་དང་། སྤར་ཁ་བརྒྱད། སྤྱི་བ་དགུ། ལོ་
སྐོར་བརྒྱ་གཉིས་པར་གྱི་མ་བྱ་དག་གོགས་ཀྱི་འབྲེལ་ལམ་ལ་བརྟེན་ནས་འབྲེལ་བཅོད་བྱས་ཡོད་ཕྱིར།⁶ འབྱུང་བ་
ལྡན་དང་ལོ་སྐོར་བརྒྱ་གཉིས་སྤར་ནས་ལོ་ཆུན་དྲུག་ཅུའི་བཅི་ཚུལ་བྱུང་བ་དང་། དེ་བཞིན་དུ་ལོ་སྐོར་བརྒྱ་གཉིས་
ཀྱི་ལོ་རྟགས་རེ་རེ་ནི་འབྱུང་བ་ལྡན་སྤར་ནས་མ་བྱ་དག་གོགས་ཀྱི་འབྲེལ་བ་ལྟར་དུ་བཅིས་ཡོད་པ་རེད། འདིར་
ཐུགས་སྤྲང་འཛོག་འོས་པ་ཞིག་ལ། བཤད་པའི་ནང་དོན་ལས་གསལ་བའི་ལུགས་སོལ་ནི་རྒྱ་ནག་འབྱུང་ཅིས་ཀྱི་
ལུགས་ལྟར་ཤིང་བྱའི་ལོ་ནི་ལོ་ཆུན་དྲུག་ཅུའི་དང་པོར་ངོས་འཛིན་བྱེད་པ་ལས། དུས་འཁོར་གྱི་ལུགས་ལྟར་མེ་ཡོས་
ལོ་དང་པོར་བཅི་བཞིན་མེད་པ་ལོ།⁷

རུས་སྤལ་གྱི་ལེའུ་ལས་ཀྱི་ནག་འབྱུང་ཅིས་ཀྱི་བཞེད་གཞི་གཙོ་བོར་གྱུར་བའི་སྤར་ཁ་དང་སྤེ་བའི་སྤོར་ལ་
 ཞིབ་དུ་བཞེད་ཡོད་དེ། བོད་སྐད་ཀྱི་སྤར་ཁ་ནི་ཕྱའི་(八卦)ཡི་སྤེ་འབྱུར་དང་། དེ་ནི་མཚན་མའམ་རིམ་བརྒྱད་
 ཀྱིས་གྲུབ་པ་ཞིག་དང་། མཚན་མ་རེ་རེ་ནི་རིང་བྱང་མི་གཅིག་པའི་འཕྲིད་ཐིག་གསུམ་གྱིས་མཚན་ཞིང་། རིམ་
 རེ་རེ་ལ་འབྱུང་བ་ལྔ་དང་འབྲེལ་ཏེ་བརྟག་ཐབས་རེ་ཡོད་པ་རེད།⁸ སྤེ་བ་ནི་སྤར་ཁ་དང་མཉམ་དུ་བསྐྱབས་དགོས་
 པ་དང་། གྲུ་བཞི་དང་སྤོར་སྤོར་ཞིག་དུ་གཅིག་ནས་དགྲུ་བར་གྱི་གྲངས་ཀ་ནམས་གསུམ་རེ་རིམ་པར་བསྐྱིགས་
 བས། འཕྲིད་ཐིག་གསུམ་གྱི་ཕྱོགས་གང་རུང་ནས་བསྐྱོན་ཆོ་བསྐྱེམས་གྲངས་བཅོ་ལྔ་ལྟོགས་ཀུན་ནས་ཆ་
 མཚུངས་ཤིག་ཡིན།⁹ སྤེ་བའི་གྲངས་ཀ་རེ་རེ་ཡིས་འབྱུང་བ་ལྔའི་ནང་གསལ་གྱི་གཅིག་མཚན་ཞིང་མཚན་
 ཕྱིད་ཀྱི་ཁ་དོག་ཀྱང་མི་འདྲ་བ་རེ་ཡོད་ལ། རྒྱ་ཡིག་གི་ལོ་རྒྱུས་ཡིག་ཚང་ལྟར་དུ་སྤེ་བའི་གཞུང་ནི་གནའ་ལྔ་མོར་
 མ་ཆུང་ལ་ལན་ལག་དུ་གྱུར་བའི་སྤེའོ་ཆུ་(洛河)ཡི་རུས་སྤལ་གྱི་རུས་ལས་བྱུང་བར་གྲགས་ཤིང་། ཡར་ཐོན་
 གྱི་རྒྱ་ཆེ་དུ་ཡོས་(大禹)ཞེས་པས་གཞུང་དེ་ཉིད་ལ་བརྟེན་ནས་ཤུ་འོད་ཀྱི་འབྱུང་འཁྲུག་བཅོས་ཤིང་། ཇེས་
 ཀྱི་རྒྱའི་ཡིག་ཚང་ཀུན་དུ་སྤེ་བ་དགྲུ་ལ་སྤེའོ་ཆུའི་ཡི་གེ་(洛书)དང་རུས་ཀྱི་ཡི་གེ་(龟书)ཞེས་ཡོངས་སུ་
 གྲགས།¹⁰ དེའང་གོང་གསལ་གྱི་སྤར་ཁ་དང་སྤེ་བའི་རིས་ནམས་ནི་རུས་སྤལ་གྱི་རྒྱབ་དུ་འབྲི་སྒྲིལ་ཡོད་ཅིང་།
 ཡོངས་གྲགས་སུ་སྤྱིད་པ་ཏོ་¹¹ ཞེས་བོད་པ་ནམས་ཀྱིས་རྒྱུན་དུ་དང་མི་མཐུན་པའི་ཕྱོགས་ནམས་བསྐྱོག་ཕྱིད་དུ་
 རྟེན་ལ་འདྲིགས་པའི་སྤར་ཁ་སྤེ་བའི་མེ་ལོང་ནི་དེའི་དཔེ་མཚན་མངོན་གསལ་ཞིག་དུ་གྱུར་ཡོད། སྤར་ཁ་སྤེ་
 བའི་འབྱུང་ཅིས་དང་འབྲེལ་བའི་ཤེས་བྱ་ནམས་ནི་ཡལ་ཆེར་བོད་ཀྱི་མི་ཆོ་འཆོ་བའི་ནང་ལ་ནམ་རྒྱུན་མཁོ་ཆེ་
 བའི་མོ་ཅིས་གཏོད་པུད་ཀྱི་གཞུང་ལུགས་ཀུན་དུ་ཁྲུབ་ཡོད་ཅིང་སྤྱིད་སྤྱོད་ཤིན་དུ་ཆེ།¹²

སྤར་རབས་བོད་ཀྱི་ལོ་རྒྱུས་ཡིག་ཚང་ནམས་སུ་རྒྱ་ནག་ནི་གཙུག་ལག་ཅིས་ཀྱི་འབྱུང་ཁུངས་སུ་དོས་འཛིན་
 ཕྱིད་བཞེན་ཡོད་པ་ལྟར། བོད་ཀྱི་ལོ་རྒྱུས་ལྟར་ན་ནག་ཅིས་ཀྱི་གཞུང་ལུགས་བོད་དུ་དར་བ་ནི་ཀོང་ཅེ་འཕྲལ་གྱི་
 རྒྱལ་པོ་དང་རྒྱ་བཟའ་ཀོང་ཅོ་གཉིས་ཀྱི་བྱུང་རབས་དང་འབྲེལ་ཡོད་པ་ཞིག་རེད།¹³ རྒྱ་ནག་ནས་དར་བའི་ནག་
 ཅིས་སམ་འབྱུང་ཅིས་དང་རྒྱ་གར་ཡལ་ནས་དར་བའི་སྤར་ཅིས་གཉིས་ཀྱིས་ནི་བོད་ཀྱི་སྒོལ་རྒྱུན་གྱི་གཙུག་ལག་
 ཅིས་ཀྱི་རིག་པ་གྲུབ་ཡོད།¹⁴ རུས་སྤལ་དང་འབྲེལ་བའི་ཅིས་ཀྱི་བཞེད་གཞི་ནི་བོད་རྒྱ་ཚམ་དུ་མ་ཟད། ཅེ་ཤ་
 ཡའི་ཤེས་རིག་སྤྱིའི་ཁྲབ་ཁོངས་སུ་ཤིན་དུ་གལ་ཆེན་ཞིག་དུ་གྱུར་ཡོད་ལ། གནའ་ཡི་རྒྱ་ནག་གི་སྒོལ་རྒྱུན་དུའང་
 རུས་སྤལ་གྱི་རུས་ནི་མོ་ཆས་ཀྱི་རིགས་གལ་ཆེན་ཞིག་དུ་བཅི་བ་དང་། རུས་ཀྱི་རིམ་ནི་རྒྱ་ཡིག་གི་ཆེས་ཐོག་
 མའི་གཟུགས་སུ་འདོད་བཞེན་པའོ།¹⁵ སྤྱི་ལོ་ཐོན་གྱི་ལྔ་ལ་བསྐྱིགས་པའི་རྒྱ་ནག་གི་སྒོལ་རྒྱུན་གྱི་མཚན་ཉིད་
 རིག་པའི་བསྟན་བཅོས་དུའི་རྒྱ་ཅོ་《淮南子》ཞེས་པའི་ལེའུ་དུག་པར། གནམ་གྱི་ལྷ་མོ་ཉེ་ལྷ་(女娲)ཡིས་
 རུས་སྤལ་གྱི་ཡན་ལག་བཞི་བཅད་པའི་(断鳌足以立四极)གཏམ་རྒྱུད་གཅིག་ཀྱང་ཡོད་པ་རེད།¹⁶ གང་
 ལྟར། རུས་སྤལ་ནི་སྤར་རབས་ཀྱི་འཛིག་རྟེན་ཆགས་རབས་དང་འབྲེལ་བའི་གཏམ་རྒྱུད་ཁག་དུ་ཤིན་དུ་མང་ཡང་།
 དེ་ནི་བོད་པ་ནམས་ཀྱིས་ཡལ་གྱུ་ཐ་དད་ནས་གཙུག་ལག་རིག་གནས་ནང་འདྲེན་ཕྱིད་ཚུལ་ལ་ལེགས་པར་
 བརྟག་པའི་གཞི་འཛིན་གལ་ཆེན་ཞིག་དུ་གྱུར་ཡོད།

བོད་པའི་རྒྱུན་ལྷན་གྱི་མི་ཆེད་འཆོ་བའི་ནང་། རུས་སྤལ་ནི་སྤལ་བ་དང་རིགས་འདྲ་བ་ཞིག་དུ་དོས་འཛིན་
 ཕྱིད་ཅིང་།¹⁷ མདོ་སྐད་ཀྱི་རྒྱུ་རྒྱུད་དང་ཐེ་བོ་རོང་གིས་གནས་ཁ་ཤས་ལ་ཁང་ཞིང་གིས་ཆོག་འདེབས་དུས།
 ས་བདག་གི་འཁྲུག་པ་བཅོས་པའི་ཐབས་སུ་རུས་སྤལ་དཀྱིབས་ཀྱི་བག་ལེབ་དང་ཟས་རིགས་སྤྱོད་ཆོགས་སྤུལ་ལ་

བཅོས་པའི་ཞལ་ཟས་བཟོ་སྒྲུབ་ཡོད་པ་རེད། དེའང་བཤད་པའི་ལེའུ་ཚན་གཞན་རྣམས་དང་འདྲ་བར། ལུས་སྒྲུབ་
 གྱི་ལེའུ་གྱུར་སྐབས་ཚན་པ་ཁ་ཤས་ཤིག་ལས་ཆ་ཚང་ནི་གྱུར་བཞིན་མེད་ཅིང་། ལྷུང་གི་བཤད་པ་དང་ལུས་སྒྲུབ་
 གྱི་བཤད་པ་གཉིས་ནི་མཉམ་དུ་གྱུར་སྒྲུབ་ཡོད།

མཐུག་མཆན།

- 1 Giuseppe Tucci, *The Religions of Tibet*, trans. by Geoffrey Samuel (London and Henley: Routledge & Kegan Paul, 1980), p. 219.
- 2 René de Nebesky-Wojkowitz, *Oracles and Demons of Tibet: The Cult and Iconography of the Tibetan Protective Deities* (Delhi: Book Faith India, 1996), p. 290.
- 3 Don dam smra ba'i seng ge, *A 15th Century Tibetan Compendium of Knowledge (Bshad mdzod yid bzhin nor bu)* with an introduction by E. Gene Smith, ed. by Lokesh Chandra (New Delhi: Jayyed Press, 1969), pp. 418–20.
- 4 Philippe Cornu, *Tibetan Astrology*, trans. by Hamish Gregor (Boston and London: Shambhala Publications, 1997), pp. 30–31.
- 5 Charles Ramble, 'The Assimilation of Astrology in the Tibetan Bon Religion', *Extrême-Orient Extrême-Occident*, 35 (2013), 199–232 (pp. 212–14).
- 6 Cornu, *Tibetan Astrology*, pp. 52–84, 102–26.
- 7 Cornu, *Tibetan Astrology*, p. 77; Ramble, 'The Assimilation of Astrology in the Tibetan Bon Religion', p. 202.
- 8 Schuyler V. R. Cammann, 'The Eight Trigrams: Variants and Their Uses', *History of Religions*, 29.4 (1990), 301–17.
- 9 Siegbert Hummel, 'The sMe-ba-dgu, the Magic Square of the Tibetans', *East and West*, 19.1–2 (1969), 139–46.
- 10 皮锡瑞,《六艺论疏证》(北京:北京大学图书馆, 1899), 2b-4a。
- 11 Cornu, *Tibetan Astrology*, p. 125; Laurence A. Waddell, *The Buddhism of Tibet* (Cambridge: Cambridge University Press, 2015), p. 453.
- 12 Sam van Schaik, 'The Golden Turtle: A Sino-Tibetan divination manuscript', *Early Tibet: Notes, thoughts and fragments of research on the history of Tibet*, (2008), <https://earlytibet.com/2008/11/28/the-golden-turtle/>

- 13 Shen-yu Lin, 'The Tibetan Image of Confucius', *Revue d'Etudes Tibétaines*, 12 (2007), 105–33.
- 14 Cornu, *Tibetan Astrology*, pp. 21, 127.
- 15 Robert Eno, 'Shang State Religion and the Pantheon of the Oracle Texts', in *Early Chinese Religion, Part one: Shang Through Han (1250 BC-220 AD)*, ed. by John Lagerwey and Marc Kalinowski (Leiden: Brill, 2009), pp. 41–102.
- 16 许慎,《淮南鸿烈解》, 见《道藏》5485卷(上海:上海涵芬楼, 1925), 卷863–868 (1925), j11.9b-10a。
- 17 Duncan J. Poupard, 'How the Turtle Lost its Shell: Sino-Tibetan Divination Manuals and Cultural Translation', *HIMALAYA, the Journal of the Association for Nepal and Himalayan Studies*, 38.2 (2018), 4–19.

龟

龟在苯教和佛教中是一种龟形神灵。它在藏族神话、宇宙观和占星术中都扮演着非常重要的角色。苯教文献中记载，龟和虎（རྒྱུ་སྟག་）、雀（བྱ་དམར་པ།）与龙（གཡུ་འབྱུག་）四个神兽驻守着连接天地的世界中心冈底斯山的四座大门。¹此外，被称为“鲁”（ལུ།）的一种水中神灵，是源自用腹部支撑起整个世界的宇宙之龟产下的六个蛋。²龟在藏传佛教占星术中也有重要地位。《释藻》表明，龟从文殊菩萨的唾液幻化而来，通过占卜术在汉地弘扬佛教。此书也用佛教概念，如五智（ཡེ་ཤེས་ལྔ།）、八正道（འཕགས་ལམ་ཡན་ལག་བརྒྱད།）及九乘次第（ཐེག་པ་རིམ་པ་དགུ།），分析解释龟身上的五行、八卦和九宫占卜体系。³

从内容来看，“龟说”由三部分组成。第一部分概述龟在海中的生活。第二部分描述龟是如何被文殊菩萨调伏。文殊菩萨用一支金箭射中乌龟，并用驱散无明的火焰慧剑刺穿它，将其翻转。龟的腹部由此变成了整个世界的基底。这些叙述和佛教与苯教（包括《释藻》）中关于龟的相关记录相似，甚至一致。⁴如导论所阐明，这两种宗教都强调他们各自的智慧之神，也就是佛教的文殊菩萨和苯教的玛伟僧格或贡布郭杰，在幻化或者调伏宇宙之龟时发挥了关键作用。⁵总之，龟被认为是承载着世界的神兽。第三部分探讨了龟身上的占卜体系及其推算方法。具体来讲，它探究了构成了世间万物的五行，即金、木、水、火、土。五行是汉式占卜的基本要素。应当注意的是，五行与藏传佛教中的五大种（འབྱུང་བ་ལྔ།）——即组成宇宙的地、水、火、风、空不同。五行之间相互影响，其关系可被归纳为四种：母（生）、子（被生）、友（胜）、敌（克）。五行和八卦、九宫及十二生肖相互作用。⁶五行与生肖搭配产生了六十甲子。十二生肖周而复始，被用于标记年份。与五行的内在关系一样，生肖之间的关系要么相克，要么相胜。值得一提的是，释巴遵循了汉式的六十甲子，每一个周期都以木鼠年开启，而不是遵循吸纳了时轮金刚理论的藏历，以火兔年为始。⁷

“龟说”也述及八卦和九宫这两个汉式占卜的关键组成部分。八卦在藏语中叫作“叭喀”，由八个单卦组成。每个单卦由三条完整或中断的线——爻构成。每一卦都和五行与自然现象相对应。⁸八卦与藏语称为“么哇”的九宫互补。九宫由一至九的数字排列在“井”字分隔的正方形或圆中构成。这些数字横、纵、对角相加皆等于十五。⁹每个数字都有对应的五行元素、颜色和单卦。中文记载中，九宫出自黄河支流的洛河的龟壳上。它帮助上古帝王大禹治理了水患。故而中文也将九宫称作“洛书”或“龟书”。¹⁰上述的占卜体系通常以图的形式绘制在龟身上，称为“斯巴霍”（སྤེད་པ་ཧོ།）。¹¹人们为预防不幸与邪祟所戴的铜制或银制护身符上也可以看到这种图案。除此之外，这些占卜体系还广泛应用于星象、堪舆、医药以及人们日常生活中的重要仪式等方面。¹²

“龟说”表明了华夏文明对西藏占星术和卜算的早期影响。藏族将中原描绘为占卜之地，并认为文成公主和孔子是占卜大师。¹³汉式占星术“呐子”（ནག་ཅིལ།）、汉式占卜术“均子”（འབྲུང་ཅིལ།）与天竺占星术“噶子”（གླང་ཅིལ།）一起成了藏族占卜历算学的重要部分。¹⁴“龟说”也强调了乌龟在汉、藏、甚至整个亚洲宇宙观中所扮演的惊人的相似角色。在中文史料中，龟壳是一种神圣的占卜载体，龟壳上的裂纹（作为一种神谕）被认为是汉字的雏形。¹⁵公元前139年编集的关于中国哲学思想的《淮南子》中，第六篇有女娲“断鳌足以立四极”的记录。¹⁶了解龟在早期创世神话中的角色有助于我们更好地理解跨区域文化交流以及藏族在接受外来文化时的选择性吸收。

在藏族人的日常生活中，龟（在喜马拉雅文化区有时是类似乌龟的青蛙）¹⁷仍然扮演着重要的角色。在洮河上游和迭部的部分地区，人们在建筑新房时会做龟形或蛙形的油炸面点，用来礼敬与提醒土地神施工即将开始。与释巴其他篇目相似，表演者不会完整唱出“龟说”。当地人习惯把“鹏说”和“龟说”放在一起叙述。

尾注

- 1 Giuseppe Tucci, *The Religions of Tibet*, trans. by Geoffrey Samuel (London and Henley: Routledge & Kegan Paul, 1980), p. 219.
- 2 René de Nebesky-Wojkowitz, *Oracles and Demons of Tibet: The Cult and Iconography of the Tibetan Protective Deities* (Delhi: Book Faith India, 1996), p. 290.
- 3 Don dam smra ba'i seng ge, *A 15th Century Tibetan Compendium of Knowledge (Bshad mdzod yid bzhin nor bu)* with an introduction by E. Gene Smith, ed. by Lokesh Chandra (New Delhi: Jayyed Press, 1969), pp. 418–20.
- 4 Philippe Cornu, *Tibetan Astrology*, trans. by Hamish Gregor (Boston and London: Shambhala Publications, 1997), pp. 30–31.
- 5 Charles Ramble, 'The Assimilation of Astrology in the Tibetan Bon Religion', *Extrême-Orient Extrême-Occident*, 35 (2013), 199–232 (pp. 212–14).
- 6 Cornu, *Tibetan Astrology*, pp. 52–84, 102–26.
- 7 Cornu, *Tibetan Astrology*, p. 77; Ramble, 'The Assimilation of Astrology in the Tibetan Bon Religion', p. 202.

- 8 Schuyler V. R. Cammann, 'The Eight Trigrams: Variants and Their Uses', *History of Religions*, 29.4 (1990), 301–17.
- 9 Siegbert Hummel, 'The sMe-ba-dgu, the Magic Square of the Tibetans', *East and West*, 19.1–2 (1969), 139–46.
- 10 皮锡瑞,《六艺论疏证》(北京:北京大学图书馆, 1899), 2b-4a。
- 11 Cornu, *Tibetan Astrology*, p. 125; Laurence A. Waddell, *The Buddhism of Tibet* (Cambridge: Cambridge University Press, 2015), p. 453.
- 12 Sam van Schaik, 'The Golden Turtle: A Sino-Tibetan divination manuscript', *Early Tibet: Notes, thoughts and fragments of research on the history of Tibet*, (2008), <https://earlytibet.com/2008/11/28/the-golden-turtle/>
- 13 Shen-yu Lin, 'The Tibetan Image of Confucius', *Revue d'Etudes Tibétaines*, 12 (2007), 105–33.
- 14 Cornu, *Tibetan Astrology*, pp. 21, 127.
- 15 Robert Eno, 'Shang State Religion and the Pantheon of the Oracle Texts', in *Early Chinese Religion, Part one: Shang Through Han (1250 BC-220 AD)*, ed. by John Lagerwey and Marc Kalinowski (Leiden: Brill, 2009), pp. 41–102.
- 16 许慎,《淮南鸿烈解》,见《道藏》5485卷(上海:上海涵芬楼, 1925), 卷863–868 (1925), j11.9b-10a。
- 17 Duncan J. Poupard, 'How the Turtle Lost its Shell: Sino-Tibetan Divination Manuals and Cultural Translation', *HIMALAYA, the Journal of the Association for Nepal and Himalayan Studies*, 38.2 (2018), 4–19.

རུས་སྤལ་གྱི་བཤད་པ།

龟说

Rübel

ནི།

问

Question:

རུས་མ་རྒྱ་གསེར་གྱི་རུས་སྤལ་གན།¹

大哉金色鳖龟兮

The great golden Rübel, [which is pronounced *ma hā ser gyi rü bel* in Tibetan],

མ་ནི་ཟེར་བ་ཅི་ཞིག་རེད།²

摩之所谓者何耶

What is the meaning of the word “*ma*”?

རྒྱ་ནི་ཟེར་བ་ཅི་ཞིག་རེད།³

诃之所谓者何耶

What is the meaning of the word “*hā*”?

གསེར་ནི་ཟེར་བ་ཅི་ཞིག་རེད།⁴

嗔之所谓者何耶

What is the meaning of the word “*ser*”?

རུས་ནི་ཟེར་བ་ཅི་ཞིག་རེད།⁵

嘯之所谓者何耶

What is the meaning of the word “*rü*”?

སྤལ་ནི་ཟེར་བ་ཅི་ཞིག་རེད།⁶

呬之所谓者何耶

What is the meaning of the word “*bel*”?

སྟེ་འཆི་མེད་པ་ཅི་ཞིག་རེད།⁷

缘何无生亦无灭

For what reason does [Rübel] have no birth and no death?

¹ MT: རུས་མ་རྒྱ་གསེར་གྱི་རུས་སྤལ་གན། LT: རུས་མ་རྒྱ་གསེར་གྱི་རུས་སྤལ་གན། FY: མ་རྒྱ་གསེར་གྱི་རུས་སྤལ་གན།

² MT, LT, FY: མ་ནི་ཟེར་བ་ཅི་ཞིག་རེད། DP: རུས་མ་ནི་དང་པོ་རྣམས་ཟིག་མ་ནི་དང་པོ་རྣམས་ལྷགས་བཤད།

³ MT, FY: རྒྱ་ནི་ཟེར་བ་ཅི་ཞིག་རེད། LT: རྒྱ་ནི་ཟེར་བ་ཅི་ཞིག་རེད།

⁴ FY: གསེར་ནི་ཟེར་བ་ཅི་ཞིག་རེད།

⁵ MT, LT, FY: རུས་ནི་ཟེར་བ་ཅི་ཞིག་རེད།

⁶ MT, LT, FY: སྤལ་ནི་ཟེར་བ་ཅི་ཞིག་རེད།

⁷ MT: སྟེ་འཆི་མེད་པ་ཅི་ཞིག་རེད། LT: སྟེ་འཆི་མེད་པ་ཅི་ཞིག་རེད། FY: སྟེ་འཆི་མེད་པ་ལེ་ཅི་ཞིག་རེད།

ཟླ་དལ་བྱར་ཤོག་དང་བྲེལ་བ་མེད།

歌徐陈之莫匆促

Please sing the song slowly, there is no hurry.

ལན།

答

Answer:

རུས་མ་རྒྱ་གསེར་གྱི་རུས་ཐུལ་གན།⁸

大哉金色鳌龟兮

The great golden Rübel,

སྤྱི་འཆི་པ་མ་དུས་གསུམ་རེད།⁹

无生无灭缘三时

The origin of being immortal is located in three times: past, present, and future.¹

མ་ནི་ཀུན་ལ་བྱམས་པས་མ།¹⁰

摩者慈悲怀众生

“ma” represents compassion for all sentient beings.²

རྒྱ་ནི་སྦྱོན་གྱིས་མ་གོས་པ།¹¹

诃者无有染污也

“ha” represents being untainted by defects.

གསེར་ནི་རིན་པོ་ཆེ་ཡི་མཆོག་པ།¹²

嗲者至尊圣宝也

“ser” symbolises the most precious one.

རུས་ནི་འབྱུང་བའི་རུས་ཁམས་རེད།¹³

囁者种子之性也

“ru” refers to the essential nature of the elements.

⁸ MT: རུས་མ་རྒྱ་གསེར་གྱི་རུས་ཐུལ་གན། LT: རུས་མ་རྒྱ་གསེར་གྱི་རུས་ཐུལ་འདི། FY: མ་རྒྱ་གསེར་གྱི་རུས་ཐུལ་འདི།

⁹ MT: སྤྱི་འཆི་པ་མ་དུས་གསུམ་རེད། LT: སྤྱི་མཆེད་པ་མ་དུས་གསུམ་རེད།

¹⁰ MT: མ་ནི་དུས་གསུམ་མ་རྒྱ་རེད། DP: མ་ནི་དང་པོ་རྒྱས་ལུགས་འདི། རུ་འབན་ཞིག་སྦྱོན་པ་ལྟ་ཡི་སྤྱུ། སྤྱི་འཆི་མེད་པ་ལྟ་ཡི་བའི་སྤྱུ། སྤྱི་དེ་ནི་སངས་རྒྱས་ཀུན་ལ་བསྐྱེད། རུས་མ་ནི་དང་པོ་རྒྱས་ལུགས་ཡིན། LT, FY: མ་ནི་དུས་གསུམ་རྒྱ་ལི་འདི། ED: མ་ནི་ཀུན་ལ་བྱམས་པས་མ།

¹¹ MT: རྒྱ་ནི་སངས་རྒྱས་ཀུན་ལ་རྒྱ། LT: རྒྱ་ནི་དུས་གསུམ་མ་རྒྱ་གཅིག་ED: རྒྱ་ནི་སྦྱོན་གྱིས་མ་གོས་པ།

¹² LT, FY: གསེར་ནི་སངས་རྒྱས་ཀུན་ལ་ཟེར། ED: གསེར་ནི་རིན་པོ་ཆེ་ཡི་མཆོག་

¹³ MT: རུས་ནི་གསལ་བའི་རུས་ཁམས་རེད། LT, FY: རུས་ནི་ཟེར་བ་རུས་ཁམས་རེད། ED: རུས་ནི་འབྱུང་བའི་རུས་ཁམས་རེད།

སྤལ་ནི་ཉོན་པ་ལྷ་ཡི་སྤྱུ།¹⁴

“bel” suggests the bodies of the Buddha.³

呗者不灭佛身也

སྤྱེ་འཆི་མེད་ནི་དེ་འདྲ་རེད།¹⁵

Such as it is, [Rübel] is beyond birth and death.

无生无灭者如是

སྤྱུ་དེ་ཡི་ལན་ལ་དེ་འདྲ་ཡིན།

This is the response to the song.

如是答复彼歌矣

དྲི།

Question:

问

མ་རྒྱ་གསེར་གྱི་རུས་སྤལ་གན།¹⁶

That great golden Rübel,

大哉金色鳌龟兮

རུས་སྤྱེས་ཤིང་སྤྱེས་གནས་བཞི་བོ་ཤོད།¹⁷

Please narrate Rübel's four modes of birth.

释鳌龟之四生矣

སྤྱུ་དལ་མོ་ལོངས་དང་རྩེས་ན་ཡོད།

Sing it slowly, and more songs will follow.

有歌相继徐徐咏

ལན།

Answer:

答

རུས་མ་རྒྱ་གསེར་གྱི་རུས་སྤལ་འདྲི།¹⁸

The great golden Rübel,

大哉金色鳌龟兮

¹⁴ LT: སྤལ་ནི་བྱུན་པ་ལྷ་ཡི་སྤྱུ། ED: སྤལ་ནི་ཉོན་པ་ལྷ་ཡི་སྤྱུ།

¹⁵ FY: སྤྱེ་མཆིང་མེད་ནི་དེ་འདྲ་རེད། ED: སྤྱེ་འཆི་མེད་ནི་དེ་འདྲ་རེད།

¹⁶ MT: མ་རྒྱ་གསེར་གྱི་རུས་སྤལ་གན། LT: རུས་མ་རྒྱ་གསེར་གྱི་རུས་སྤལ་གན། FY: མ་རྒྱ་གསེར་གྱི་རུས་སྤལ་གན།

¹⁷ MT: རུས་སྤྱེས་ཤིང་སྤྱེས་གནས་བཞི་བོ་ཤོད། LT, FY: རུས་སྤྱེ་ཞིང་སྤྱེ་གནས་བཞི་བོ་ཤོད།

¹⁸ DP: རུས་མ་རྒྱ་གསེར་གྱི་རུས་སྤལ་འདྲི།

ཅུས་སྐྱེས་ཤིང་སྐྱེས་གནས་བཞི་བོ་དེ།¹⁹

其出生有四种也

Its four modes of birth are:

ཅུས་མངལ་སྐྱེས་རྩུས་སྐྱེས་སྣོང་སྐྱེས་གསུམ།²⁰

胎生化生卵生也

Womb birth, miraculous birth and egg birth,

དྲོད་གཤེར་སྐྱེས་དང་སྐྱེས་བཞི་ཡོད།²¹

及湿生者四生也

Warmth-humidity birth.

ཅུས་སྐྱེས་ཤིང་སྐྱེས་གནས་བཞི་བོ་ཡིན།²²

四种出生者如是

These are the four modes of birth of Rübel.

ཟུ་དེ་ཡི་ལན་ལ་དེ་འདྲ་ཡིན།

如是答复彼歌矣

This is the response to the song.

དྲི།

问

Question:

མ་རྒྱ་གསེར་གྱི་ཅུས་ཕྱལ་གན།²³

大哉金色鳌龟兮

The great golden Rübel,

མངལ་ལས་སྐྱེས་པ་ཅི་ཞིག་རེད།²⁴

胎生所生者何耶

What beings are birthed from a womb?

¹⁹ MT: ཅུས་སྐྱེས་ཤིང་སྐྱེས་གནས་བཞི་བོ་དེ། DP: ཅུས་ཕྱལ་སྐྱེ་གནས་བཞི་བོ་འདི། LT: ཅུས་སྐྱེ་ཞིང་སྐྱེ་གནས་བཞི་བོ་དེ། FY: ཅུས་སྐྱེ་ཞིང་སྐྱེ་གནས་བཞི་བོ་དེ།

²⁰ MT: ཅུས་མངལ་སྐྱེས་རྩུས་སྐྱེས་སྣོང་སྐྱེས་གསུམ། DP: ཅུ་མངལ་སྐྱེས་རྩུ་སྐྱེས་དྲོད་སྐྱེས་གསུམ། LT, FY: མངལ་སྐྱེས་རྩུས་སྣོང་སྐྱེས་གསུམ།

²¹ MT: དྲོད་གཤེར་སྐྱེས་དང་སྐྱེས་བཞི་ཡོད། DP: སྣོང་སྐྱེས་བསྐྱེད་དང་སྐྱེ་གནས་བཞི། LT: དྲོད་ལས་སྐྱེས་དང་སྐྱེ་བཞི་ཡོད། FY: དྲོད་གཤེར་སྐྱེས་དང་སྐྱེ་བཞི་ཡོད།

²² LT: ཅུས་སྐྱེས་ཞིང་སྐྱེ་གནས་བཞི་བོ་ཡིན། FY: ཅུས་སྐྱེ་ཞིང་སྐྱེ་གནས་བཞི་ཡིན། ED: ཅུས་སྐྱེས་ཤིང་སྐྱེས་གནས་བཞི་བོ་ཡིན།

²³ MT: མ་རྒྱ་གསེར་གྱི་ཅུས་ཕྱལ་གན། LT: ཅུས་མ་རྒྱ་གསེར་གྱི་ཅུས་ཕྱལ་གན། FY: མ་རྒྱ་གསེར་གྱི་ཅུས་ཕྱལ་གན།

²⁴ MT, LT: མངལ་ལས་སྐྱེས་པ་ཅི་ཞིག་རེད། FY: མངལ་ལས་སྐྱེས་པ་ཅི་ཞིག་རེད།

རྩས་ལས་སྐྱེས་པ་ཅི་ཞིག་རེད།²⁵

化生所生者何耶

What beings are birthed through miraculous formation?

སྦོང་ལས་སྐྱེས་པ་ཅི་ཞིག་རེད།²⁶

卵生所生者何耶

What beings are born from an egg?

རྩྭ་ལས་སྐྱེས་པ་ཅི་ཞིག་རེད།²⁷

湿生所生者何耶

What beings are born by warmth?

ལན།

答

Answer:

མ་རྒྱ་གསེར་གྱི་རུས་སྤུལ་གན།²⁸

大哉金色鰲龟兮

The great golden Rübel,

མངལ་ལས་སྐྱེས་པ་ལས་ཅན་རེད།²⁹

幸者为胎所生也

Fortunate beings are birthed from a womb.

འཇིག་རྟེན་མི་འདི་མངལ་སྐྱེས་ཡིན།³⁰

胎生所生凡人矣

Human beings in the world are womb-born.

རྩས་ལས་སྐྱེས་པ་ལྟ་ཅན་རེད།³¹

神祇是为化生兮

Gods are born through miraculous formation.

²⁵ MT, LT: རྩས་ལས་སྐྱེས་པ་ཅི་ཞིག་རེད། DP: རྩས་ལས་སྐྱེ་བ་ཆི་བཟི་རེ། FY: རྩས་ལས་སྐྱེས་པ་ཅི་ཞིག་རེད།

²⁶ MT, LT: སྦོང་ལས་སྐྱེས་པ་ཅི་ཞིག་རེད། DP: སྦོང་ལས་སྐྱེ་བ་ཆི་བཟི་རེ། FY: སྦོང་ལས་སྐྱེས་པ་ཅི་ཞིག་རེད།

²⁷ MT, LT: རྩྭ་ལས་སྐྱེས་པ་ཅི་ཞིག་རེད། DP: རྩྭ་ལས་སྐྱེ་བ་ཆི་བཟི་རེ། FY: རྩྭ་ལས་སྐྱེས་པ་ཅི་ཞིག་རེད།

²⁸ MT: མ་རྒྱ་གསེར་གྱི་རུས་སྤུལ་གན། DP: ཡང་མ་རྒྱ་གསེར་གྱི་རུས་སྤུལ་འདི། LT: རུས་མ་རྒྱ་གསེར་གྱི་རུས་སྤུལ་འདི།

²⁹ MT, LT: མངལ་ལས་སྐྱེས་པ་ལས་ཅན་རེད། DP: མངལ་ལ་སྐྱེ་བ་བཤད་བགྱིན། FY: མངལ་ལས་སྐྱེས་པ་ལས་ཅན་རེད།

³⁰ DP: འཇིག་རྟེན་མི་འདི་མངལ་སྐྱེ་ཡིན། ED: འཇིག་རྟེན་མི་འདི་མངལ་སྐྱེས་ཡིན།

³¹ MT, LT: རྩས་ལས་སྐྱེས་པ་ལྟ་ཅན་རེད། DP: རྩ་ལ་སྐྱེ་བ་བཤད་བྱུ་ན། FY: རྩས་ལས་སྐྱེས་པ་ལྟ་ཅན་རེད།

ལྷ་དམག་ཐམས་ཅད་རྩུ་སྐྱེས་ཡིན།³²

The army of gods experience miraculous birth.

化生所生天兵矣

སྒོང་ལས་སྐྱེས་པ་གཤོག་ཅན་རེད།³³

Winged ones are born from an egg.

翼属是为卵生兮

བྱ་བརྒྱ་ཐམས་ཅད་སྒོང་སྐྱེས་ཡིན།³⁴

Entire bird species are birthed from an egg.

卵生所生飞禽矣

དྲོད་ལས་སྐྱེས་པ་བཤད་རྒྱ་ན།³⁵

Speaking of the ones born by warmth,

潮湿酷热所生兮

འབའ་འབྲུ་ཐམས་ཅད་དྲོད་སྐྱེས་ཡིན།³⁶

These are all species of worms.

湿生种种虫豸矣

དྲི།

Question:

问

མ་རྒྱ་གསེར་གྱི་རུས་སྤལ་འདྲི།³⁷

The great golden Rübel,

大哉金色鳖龟兮

མངལ་ལས་སྐྱེས་པའི་ལོ་གངས་ཤོད།³⁸

Please narrate how many years womb birth takes,

释胎生所历之年

³² DP: ལྷ་དམག་ཐམས་ཅད་རྩུ་སྐྱེས་ཡིན།

³³ MT, LT, FY: སྒོང་ལས་སྐྱེས་པ་གཤོག་ཅན་རེད། DP: སྒོང་ལ་སྐྱེ་བ་བཤད་རྒྱ་ན།

³⁴ DP: བྱ་བརྒྱ་ཐམས་ཅད་སྒོང་ལ་སྐྱེས། ED: བྱ་བརྒྱ་ཐམས་ཅད་སྒོང་སྐྱེས་ཡིན།

³⁵ DP: དྲོད་ལ་སྐྱེ་བ་བཤད་རྒྱ་ན། LT: དྲོད་ལས་སྐྱེས་པ་དེ་འདྲར་རེད། FY: དྲོད་ལས་སྐྱེས་པ་ལུས་ཅན་རེད། ED: དྲོད་ལས་སྐྱེས་པ་བཤད་རྒྱ་ན།

³⁶ DP: འབའ་འབྲུ་ཐམས་ཅད་དྲོད་སྐྱེ་ཡིན། ED: འབའ་འབྲུ་ཐམས་ཅད་དྲོད་སྐྱེས་ཡིན།

³⁷ MT, FY: མ་རྒྱ་གསེར་གྱི་རུས་སྤལ་འདྲི། LT: རུས་མ་རྒྱ་གསེར་གྱི་རུས་སྤལ་འདྲི།

³⁸ MT: མངལ་ལས་སྐྱེས་པའི་ལོ་གངས་ཤོད། LT: མངལ་ལས་སྐྱེས་པའི་ལོ་གངས་ཤོད། FY: མངལ་ལས་སྐྱེས་པའི་ལོ་གངས་ཤོད།

རྩ་ལས་སྐྱེས་པའི་ཟླ་བ་ཤོད།³⁹

Please narrate how many months miraculous birth takes.

释化生所历之月

སྒོང་ལས་སྐྱེས་པའི་ཉིན་མ་ཤོད།⁴⁰

Please narrate how many days egg birth takes.

释卵生所历之日

དྲོད་ལས་སྐྱེས་པའི་དུས་ཚད་ཤོད།⁴¹

Please narrate how many hours warm birth takes.

释湿生所历之时

སླུ་དལ་མོ་ལོངས་དང་རྩེས་ན་ཡོད།

Sing it slowly, and more songs will follow.

有歌相继徐徐咏

ལན།

Answer:

答

མངལ་ལས་སྐྱེས་པའི་ལོ་གྲངས་འདི།⁴²

The number of years that womb birth takes,

胎生所历之年兮

ལོ་རེ་ཟླ་བ་བཅུ་གཉིས་རེད།⁴³

Is one year, twelfth months.

是为一十二月矣

རྩ་ལས་སྐྱེས་པའི་ཟླ་བ་འདི།⁴⁴

The number of months that miraculous birth takes,

化生所历之月兮

³⁹ MT: རྩ་ལས་སྐྱེས་པའི་ལོ་ཟླ་ཤོད། DP: རྩ་ལས་སྐྱེས་པའི་ཟླ་བ་ཤོད། LT: རྩ་ལས་སྐྱེས་པའི་ཟླ་བ་ཤོད། FY: རྩ་ལས་སྐྱེས་པའི་ལོ་ཟླ་ཤོད།

⁴⁰ MT, LT: སྒོང་ལས་སྐྱེས་པའི་ཉིན་མ་ཤོད། DP: རྩ་ལས་སྐྱེས་པའི་ཞག་པོ་ཤོད། FY: སྒོང་ལས་སྐྱེས་པའི་ཉི་མ་ཤོད།

⁴¹ MT, LT: དྲོད་ལས་སྐྱེས་པའི་དུས་ཚད་ཤོད། DP: རྩ་ལས་སྐྱེས་པའི་དུས་ཚད་ཤོད། FY: དྲོད་ལས་སྐྱེས་པའི་དུས་ཚད་ཤོད།

⁴² MT: མངལ་ལས་སྐྱེས་ན་ཟླ་གྲངས་འདི། DP: རྩ་ལས་སྐྱེས་པའི་ཟླ་བ་འདི། LT: མངལ་ལས་སྐྱེས་པའི་ལོ་གྲངས་འདི། FY: མངལ་ལས་སྐྱེས་པའི་ལོ་གྲངས་འདི།

⁴³ MT: ཟླ་བེ་ཟླ་བ་འཛོ་འཛོ་རེད། DP: ལོ་རེ་ཟླ་བ་བཅུ་གཉིས་རེ། LT, FY: ལོ་རེ་ཟླ་བ་བཅུ་གཉིས་རེད།

⁴⁴ MT: རྩ་ལས་སྐྱེས་ན་ལོ་དུས་འདི། DP: རྩ་ལས་སྐྱེས་པའི་ཞག་པོ་འདི། LT: རྩ་ལས་སྐྱེས་པའི་ཟླ་བ་འདི། FY: རྩ་ལས་སྐྱེས་པའི་ཟླ་བ་འདི།

ཟླ་དགུ་ཉི་མ་ཉེར་དགུ་རེད།⁴⁵

Is nine months and twenty-nine days.

是为九月廿九日

སྒོང་ལས་སྐྱེས་པའི་ཉིན་མ་འདི།⁴⁶

The number of days that egg birth takes,

卵生所历之日兮

ཉིན་མ་ཉི་ཤུ་ཙ་གཅིག་རེད།⁴⁷

Is twenty-one days.

是为二十一日矣

དྲོད་ལས་སྐྱེས་པའི་དུས་ཚད་འདི།⁴⁸

The number of hours that warm birth takes,

湿生所历之时兮

ཉིན་མཚན་དུས་ཚད་ཉེར་བཞི་རེད།⁴⁹

Is within a day and night, twenty-four hours.

是为二十四时也

དུས་ཚད་གཅིག་ལ་སྐྱེས་ནི་རེད།⁵⁰

[Rübel] produces all four forms at once.

四生同时诞生矣

སླུ་དེ་ཡི་ལན་ལ་དེ་འདྲ་ཡིན།

This is the response to the song.

如是答复彼歌矣

⁴⁵ MT: ལ་རེ་ཟླ་བ་བཅུ་གཉིས་རེད། DP: ཞག་པོ་ལུ་མ་བཅུ་དུག་ཅུ་རེ། LT: ཟླ་དགུ་ཉི་མ་ཉེར་དགུ་རེད། FY: ཟླ་རེ་ཟླ་བ་དགུ་དགུ་རེད།

⁴⁶ MT: སྒོང་ལས་སྐྱེས་ན་ཉིན་མ་འདི། LT: སྒོང་ལས་སྐྱེས་པའི་ཉི་མ་འདི། FY: སྒོང་ལས་སྐྱེ་བའི་ཉི་མ་འདི། ED: སྒོང་ལས་སྐྱེས་པའི་ཉིན་མ་འདི།

⁴⁷ MT, LT, FY: ཉི་མ་ཉི་ཤུ་ཙ་གཅིག་རེད། ED: ཉིན་མ་ཉི་ཤུ་ཙ་གཅིག་རེད།

⁴⁸ MT: དྲོད་ལས་སྐྱེས་ན་དུས་ཚད་འདི། DP: དུ་ལ་སྐྱེས་པའི་དུས་ཚད་ནི། LT: དྲོད་ལས་སྐྱེས་པའི་དུས་ཚད་འདི། FY: དྲོད་ལས་སྐྱེ་བའི་དུས་ཚད་འདི།

⁴⁹ MT: ཉིན་མཚན་དུས་ཚད་བཅུ་གཉིས་རེད། DP: ཉིན་རེ་དུས་ཚད་བཅུ་གཉིས་རེ། LT, FY: ཉིན་མཚན་དུས་ཚད་ཉེར་བཞི་རེད།

⁵⁰ LT, FY: དུས་ཚད་གཅིག་ལ་སྐྱེས་ནི་རེད།

དྲི།

问

Question:

རུས་མ་རྒྱ་གསེར་གྱི་རུས་སྤུལ་འདི།⁵¹

大哉金色鳖龟兮

The great golden Rübel,

ཕྱི་ལྷ་མཆོའི་ཁ་ལ་འགོ་ཚུལ་ཤོད།⁵²

釋其行向海上矣

Please narrate how it went to the surface of the sea.

རུས་སོང་བ་ག་རུ་སོང་ནི་རེད།⁵³

鳖龟行向何处耶

Whither did it go?

འཁོར་བ་ག་རུ་འཁོར་ནི་རེད།⁵⁴

其所悠游何处耶

Whither did it wander?

འབྲམ་པ་ག་རུ་འབྲམ་ནི་རེད།⁵⁵

其所漫游何处耶

Whither did it amble?

སླུ་ཕྱི་མ་ཡོད་ན་ཅི་འདྲ་ཡིན།

有歌相继者何耶

What is the song if more is to come?

སླུ་དལ་བྱར་ཤོག་དང་བྲེལ་བ་མེད།

歌徐陈之莫匆促

Please sing the song slowly, there is no hurry.

⁵¹ MT: རུས་མ་རྒྱ་གསེར་གྱི་རུས་སྤུལ་འདི། LT: རུས་མ་རྒྱ་གསེར་གྱི་རུས་སྤུལ་འདི། FY: མ་རྒྱ་གསེར་གྱི་རུས་སྤུལ་འདི།

⁵² MT: ཕྱི་ལྷ་མཆོའི་ཁ་ལ་འགོ་ཚུལ་ཤོད། LT, FY: ཕྱི་ལྷ་མཆོའི་ཁ་ལ་འགོ་ཚུལ་ཤོད།

⁵³ MT: རུས་སོང་བ་ག་རུ་སོང་ནི་རེད། DP: སོང་ནི་ག་རུ་སོང་ལེ་རེ། LT: རུས་འགོ་བ་ཅི་ཡིས་སོང་ནི་རེད། FY: རུས་སོང་ནི་ག་རུ་སོང་ནི་རེད།

⁵⁴ MT: འཁོར་བ་ག་རུ་འཁོར་ནི་རེད། DP: རུ་འཁོར་ནས་ག་རུ་འཁོར་ལེ་རེ། LT: འཁོར་ནི་ཅི་ཡིས་འཁོར་ནི་རེད། FY: རུས་འཁོར་ནི་ག་རུ་འཁོར་ནི་རེད།

⁵⁵ MT: འབྲམ་པ་ག་རུ་འབྲམ་ནི་རེད། DP: འཆོང་ནི་ག་རུ་འཆོང་ལེ་རེ། LT: འབྲམ་ནི་ཅི་ཡིས་འབྲམ་ནི་རེད། FY: འཆོང་ནི་ག་རུ་འཆོང་ནི་རེད།

ལན།

答

Answer:

ཅུས་མ་རྒྱ་གསེར་གྱི་ཅུས་སྤལ་འདི།⁵⁶

大哉金色鳌龟兮

The great golden Rübel,

ཅུས་སོང་བ་རྒྱ་མཚོའི་ཁ་ལ་སོང་།⁵⁷

其趋行至海上矣

It went to the surface of the sea.

འཁོར་བ་རྒྱ་མཚོའི་མཐའ་ལ་འཁོར།⁵⁸

其所悠游海边兮

It wandered around the edge of the sea.

འབྲམ་པ་རྒྱ་མཚོའི་ནང་ལ་འབྲམས།⁵⁹

其所漫游海中矣

It ambled into the sea.

སྤྱེ་དེ་ཡི་ལན་ལ་དེ་འདྲ་ཡིན།

如是答复彼歌矣

This is the response to that song.

དྲི།

问

Question:

མ་རྒྱ་གསེར་གྱི་ཅུས་སྤལ་གན།⁶⁰

大哉金色鳌龟兮

The great golden Rübel,

⁵⁶ MT: ཅུས་མ་རྒྱ་གསེར་གྱི་ཅུས་སྤལ་འདི། LT: ཅུས་མ་རྒྱ་གསེར་གྱི་ཅུས་སྤལ་གན། FY: མ་རྒྱ་གསེར་གྱི་ཅུས་སྤལ་ཀན།⁵⁷ MT: ཅུས་སོང་བ་རྒྱ་མཚོའི་ཁ་ལ་སོང་། DP: སོང་ནི་རྒྱ་མཚོའི་མཐའ་ལ་སོང་། LT: སོང་བ་རྒྱ་མཚོ་ཁ་ལ་སོང་། FY: སོང་ནི་རྒྱ་མཚོ་ཁ་ལ་སོང་།⁵⁸ MT: འཁོར་བ་རྒྱ་མཚོའི་མཐའ་ལ་འཁོར། DP: འཁོར་ནི་རྒྱ་མཚོའི་མཐའ་ལ་འཁོར། LT: འཁོར་བ་རྒྱ་མཚོ་མཐའ་ལ་འཁོར། FY: འཁོར་ནི་རྒྱ་མཚོ་མཐའ་ལ་འཁོར།⁵⁹ MT: འབྲམ་པ་རྒྱ་མཚོའི་ནང་ལ་འབྲམས། DP: འཚོང་ནི་རྒྱ་མཚོའི་གཏིང་ནས་འཚོང་། LT: འབྲམ་པ་རྒྱ་མཚོའི་ཞབས་ལ་འབྲམས། FY: འཚམ་ནི་རྒྱ་མཚོ་ཞབས་ལ་འཚམ།⁶⁰ MT: མ་རྒྱ་གསེར་གྱི་ཅུས་སྤལ་གན། LT: ཅུས་མ་རྒྱ་གསེར་གྱི་ཅུས་སྤལ་འདི། FY: མ་རྒྱ་གསེར་གྱི་ཅུས་སྤལ་འདི།

རུས་རྒྱ་མཚོའི་གཏིང་ན་བཞུགས་དུས་དེར།⁶¹

时于大海安住也

When dwelling in the deep sea,

ཁ་ན་ཡོད་ན་ཞབས་ན་ཡོད།⁶²

于海面或深海耶

Was it on the surface of the sea or at the bottom of the sea?

མཐའ་ན་ཡོད་ན་རྩུར་ན་ཡོད།⁶³

于海边或海角耶

Was it on the edge of the sea or by the corner of the sea?

གཡོན་ན་ཡོད་ན་གཡས་ན་ཡོད།⁶⁴

于左方或右方耶

Was it on the left side or right side of the sea?

སླུ་དལ་བྱར་ཤོག་དང་བྲེལ་བ་མེད།

歌徐陈之莫匆促

Please sing the song slowly, there is no hurry.

ལན།

答

Answer:

རུས་མ་རྒྱ་གསེར་གྱི་རུས་སྤལ་འདི།⁶⁵

大哉金色鳌龟兮

The great golden Rūbel,

རུས་རྒྱ་མཚོའི་གཏིང་ན་བཞུགས་དུས་དེར།⁶⁶

时于海中安住也

When dwelling in the deep sea,

⁶¹ MT: ཕྱི་རྒྱ་མཚོའི་ཁ་ལ་འབྱམ་དུས་དེར། DP: རུས་རྒྱ་མཚོའི་གཏིང་ན་བཞུགས་དུས་དེར། LT: ཕྱི་རྒྱ་མཚོ་ཞབས་ལ་འབྱམ་དུས་དེ། FY: ཕྱི་རྒྱ་མཚོ་ཁ་ལ་འཆམ་དུས་དེ། ED: རུས་རྒྱ་མཚོའི་གཏིང་ན་བཞུགས་དུས་དེར།

⁶² MT: ཁ་ན་ཡོད་ན་ཞབས་ན་ཡོད། DP: རུས་ཁ་ན་ཡོད་ན་ཞབས་ན་ཡོད། LT: ཁ་ན་ཡོད་ལ་ཞབས་ན་ཡོད། FY: ཁ་ན་ཡོད་དམ་ཞབས་ན་ཡོད།

⁶³ MT: མཐའ་ན་ཡོད་ན་རྩུར་ན་ཡོད། DP: ཐད་ནས་ཡོད་ན་རྩུར་ན་ཡོད། LT: མཐའ་ན་ཡོད་ལ་དཀྱིལ་ན་ཡོད། FY: མཐའ་ན་ཡོད་དམ་རྩུར་ན་ཡོད།

⁶⁴ MT: གཡོན་ན་ཡོད་ན་གཡས་ན་ཡོད། DP: གཡས་ན་ཡོད་ན་གཡོན་ན་ཡོད། LT: གཡས་ན་ཡོད་ལ་གཡོན་ན་ཡོད། FY: གཡོན་ན་ཡོད་དམ་གཡས་ན་ཡོད།

⁶⁵ MT: རུས་མ་རྒྱ་གསེར་གྱི་རུས་སྤལ་འདི། LT: རུས་མ་རྒྱ་གསེར་གྱི་རུས་སྤལ་འདི། FY: མ་རྒྱ་གསེར་གྱི་རུས་སྤལ་འདི།

⁶⁶ MT: ཕྱི་རྒྱ་མཚོའི་ཁ་ལ་འབྱམ་དུས་དེར། DP: རུས་རྒྱ་མཚོའི་གཏིང་ན་བཞུགས་དུས་དེར། LT: ཕྱི་རྒྱ་མཚོ་ཞབས་ལ་འབྱམ་དུས་དེར། FY: ཕྱི་རྒྱ་མཚོ་ཁ་ལ་འཆམ་དུས་དེ། ED: རུས་རྒྱ་མཚོའི་གཏིང་ན་བཞུགས་དུས་དེར།

ཁ་ན་མེད་དང་ཞབས་ན་མེད།⁶⁷

非于海面非深海

It dwelt neither on the surface of the sea nor at the bottom of the sea.

མཐའ་ན་མེད་དང་ཟུར་ན་མེད།⁶⁸

非于海岸非海角

It dwelt neither on the edge of sea nor by the sea's corner.

གཡོན་ན་མེད་དང་གཡས་ན་མེད།⁶⁹

非于左方非右方

It dwelt neither on the left side nor on right side of the sea.

གཡུ་ཡི་ཕོ་བྲང་དབུས་ན་ཡོད།⁷⁰

其于松石宫中住

It resided in the Turquoise Palace.

ཟུ་དེ་ཡི་ལན་ལ་འདི་འདྲ་རེད།

如是答复彼歌矣

This is the response to the song.

དྲི།

问

Question:

གཡུ་ཡི་ཕོ་བྲང་དགྲིལ་ན་བཞུགས།⁷¹

其于松石宫中住

Rübel dwelt in the Turquoise Palace.

ཁ་གང་ལ་འཁོར་ནས་བཞུགས་བསྟན་ཡོད།⁷²

面朝何处安坐耶

Which direction did it face while sitting?

⁶⁷ MT: ཁ་ན་མེད་དང་ཞབས་ན་མེད། DP: མཁའ་ན་མེད་ལྷ་ཞབས་ན་མེད། LT: ཁ་ན་མེད་ཀྱང་ཞབས་ན་མེད། FY: ཁ་ན་མེད་ཀྱང་ཞབས་ན་མེད།

⁶⁸ MT: མཐའ་ན་མེད་དང་ཟུར་ན་མེད། DP: ཐང་ན་མེད་ལྷ་ཟུར་ན་མེད། LT: མཐའ་ན་མེད་ཀྱང་དྲུལ་ན་མེད། FY: མཐའ་ན་མེད་ཀྱང་ཟུར་ན་མེད།

⁶⁹ MT: གཡོན་ན་མེད་དང་གཡས་ན་མེད། DP: གཡས་ན་མེད་ལྷ་གཡོན་ན་མེད། LT: གཡས་ན་མེད་ཀྱང་གཡོན་ན་མེད། FY: གཡས་ན་མེད་དང་གཡོན་ན་མེད།

⁷⁰ DP: དབུས་ཕྱོགས་ཕོ་བྲང་ནང་ན་ཡོད། LT: གཡུ་ཡི་ཕོ་བྲང་ནང་དུ་ཡོད། ED: གཡུ་ཡི་ཕོ་བྲང་དབུས་ན་ཡོད།

⁷¹ MT: གཡུ་ཡི་ཕོ་བྲང་དགྲིལ་ན་བཞུགས། DP: དབུས་ཕྱོགས་ནང་གི་བཞུགས་དུས་དེ། LT: གཡུ་ཕོ་བྲང་དགྲིལ་ལ་བཞུགས་འདུག་དུས། FY: གཡུ་ཕོ་བྲང་དགྲིལ་ལ་བཞུགས་དུས་དེར།

⁷² MT, LT: ཁ་གང་ལ་འཁོར་ནས་བཞུགས་བསྟན་ཡོད། DP: ཁ་ག་རེ་འཁོར་ནི་བཞུགས་སྟངས། FY: ཁ་ཅི་ལ་འཁོར་ནས་བཞུགས་བསྟན་ཡོད།

ལྷོགས་ན་ཟ་རྩ་ཅི་ཞིག་རེད།⁷³

What did it dine on when hungry?

饥时何物以食耶

སྒྲིམ་ན་འཐུང་རྩ་ཅི་ཞིག་རེད།⁷⁴

What did it drink when thirsty?

渴时何物以饮耶

ལན།

Answer:

答

གཡུ་ཡི་པོ་བླང་དགྲིལ་ན་བཞུགས།⁷⁵

Dwelling in the Turquoise Palace,

其于松石宫中住

ཁ་དགུང་ལ་འཁོར་ནས་བཞུགས་བསྟན་ཡོད།⁷⁶

Rübel faced the sky while seated.

面朝苍穹安坐矣

ལྷོགས་ན་ཟ་རྩ་བཤད་རྩ་ན།⁷⁷

As for the food eaten when it was hungry,

言其饥时所食兮

གོང་སླ་མའི་རིལ་བུ་ཟོས་ནས་བསྟན།⁷⁸

These were pills blessed by the noble lama.

是为喇嘛药丸矣

⁷³ MT, LT, FY: ལྷོགས་ན་ཟ་རྩ་ཅི་ཞིག་རེད། DP: ལྷོག་ན་ཟོས་ལེ་ཆེ་བཟི་རེ།

⁷⁴ MT, LT, FY: སྒྲིམ་ན་འཐུང་རྩ་ཅི་ཞིག་རེད། DP: སྒྲིམ་ན་ན་འཐུང་ལེ་ཆེ་བཟི་རེ།

⁷⁵ MT: གཡུ་ཡི་པོ་བླང་དགྲིལ་ན་བཞུགས། DP: དབུས་ཕྱོགས་པོ་བླང་དགྲིལ་ན་བཞུགས་སྟང་ན། LT: གཡུ་པོ་བླང་དགྲིལ་ལ་བཞུགས་དུས་དེར།

⁷⁶ MT, LT: ཁ་དགུང་ལ་འཁོར་ནས་བཞུགས་བསྟན་ཡོད། DP: ཁ་དབུས་ལ་འཁོར་ནི་བཞུགས་སྟང་ན། ཡང་ལྷ་གསེར་གྱི་རུས་ཐལ་དེ།

⁷⁷ MT: ལྷོགས་ན་ཟ་རྩ་བཤད་རྩ་ན། DP: ལྷོག་ན་ཟོས་ལེ་བཤད་བཞི་ན། LT: ལྷོགས་དུས་ཟ་རྩ་བཤད་རྩ་ན། FY: ལྷོག་ན་ཟ་རྩ་བཤད་རྩ་ན།

⁷⁸ MT: གོང་སླ་མས་གདམས་པ་གསུངས་པའི་ཟས། DP: དགུང་སླ་མའི་རིལ་བུ་ཟོས་ནི་སྟང་། LT: གོང་སླ་མའི་གདམས་པ་གསུངས་ནས་བསྟན། FY: དགུང་སླ་མའི་ཐོམ་པ་སྟུང་ནས་རེད། ED: གོང་སླ་མའི་རིལ་བུ་ཟོས་ནས་བསྟན།

སྒོམ་ན་འཐུང་རྩུ་བཤད་རྩུ་ན།⁷⁹

言其渴时所饮兮

As for the liquid drunk when it was when thirsty,

གོང་སྤ་མའི་བུམ་ཆུ་འཐུང་ནས་བཟད།⁸⁰

是为喇嘛净水矣

It was water from the noble lama's sacred vase.

དྲི།

问

Question:

མ་རྒྱ་གསེར་གྱི་རུས་སྤལ་གན།⁸¹

大哉金色鳌龟兮

The great golden Rübel,

གཡུ་པོ་བྱང་དཀྱིལ་ན་བཞུགས་དུས་དེར།⁸²

时于松石宫中住

When dwelling in the Turquoise Palace,

གཡུ་པོ་བྱང་གན་ལ་སྒོ་བཞི་ཡོད།⁸³

松石宫殿有四门

There are four doors in that palace.

སྒོ་རེ་རེ་སྤང་མི་ལྟ་བཞི་ཤོད།⁸⁴

释各门之护神矣

Please tell of the Four Guardian Kings stationed at each door.

⁷⁹ DP: སྒོམ་ན་འཐུང་ལེ་བཤད་བཱི་ན། FY: སྒོམ་ན་འཐུང་རྩུ་བཤད་རྩུ་ན།⁸⁰ DP: དགུང་སྤ་མའི་བུམ་ཆུ་འཐུང་ནི་ཟད། FY: དགུང་སྤ་མའི་བུམ་ཆུ་འཐུང་ནས་རེད། ED: གོང་སྤ་མའི་བུམ་ཆུ་འཐུང་ནས་བཟད།⁸¹ MT: མ་རྒྱ་གསེར་གྱི་རུས་སྤལ་གན། LT: རུས་མ་རྒྱ་གསེར་གྱི་རུས་སྤལ་གན། FY: མ་རྒྱ་གསེར་གྱི་རུས་སྤལ་འདི།⁸² DP: དབུས་པོ་བྱང་དཀྱིལ་ན་བཞུགས་དུས་དེར། LT: གཡུ་པོ་བྱང་དཀྱིལ་ན་བཞུགས་འདུག་དུས། FY: གཡུ་པོ་བྱང་དཀྱིལ་ན་བཞུགས་དུས་དེར།⁸³ MT: གཡུ་པོ་བྱང་གན་ལ་སྒོ་བཞི་ཡོད། LT: གཡུ་པོ་བྱང་གནས་ལ་སྒོ་བཞི་ཡོད། FY: གཡུ་པོ་བྱང་གནས་ལྟ་སྒོ་བཞི་ཡོད།⁸⁴ MT: སྒོ་རེ་རེ་སྤང་མི་ལྟ་བཞི་ཤོད། LT: སྒོ་བཞི་བོར་གནས་པའི་ལྟ་བཞི་ཤོད། FY: སྒོ་བཞི་བོ་གནས་པའི་ལྟ་བཞི་ཤོད།

ལན།

答

Answer:

སྒོ་རེ་རེ་སྤང་མི་ལྟ་བཞི་དེ།⁸⁵

四门之四护神兮

The Four Guardian Kings at each door are:

ཤར་སྒོ་ཡུལ་འཁོར་སྤང་གི་གནས།⁸⁶

东方持国天王也

Dhṛtarāṣṭra, the guardian king of the east,⁴ཕྱོ་སྒོ་འཕགས་སྤྱེས་པོ་ཡི་གནས།⁸⁷

南方增长天王也

Virūdhaka, the guardian king of the south,

རུབ་སྒོ་སྤུན་མི་བཟང་བའི་གནས།⁸⁸

西方广目天王也

Virūpākṣa, the guardian king of the west,

བྱང་སྒོ་རྣམ་ཐོས་སྤྱུ་གི་གནས།⁸⁹

北方多闻天王也

Vaiśravaṇa, the guardian king of the north,

སྒོ་བཞི་བོར་གནས་པའི་ལྟ་བཞི་ཡིན།⁹⁰

四门所住四天王

These are the four guardian kings at the doors.

⁸⁵ MT: སྒོ་རེ་རེ་སྤང་མི་ལྟ་བཞི་དེ། DP: སྒོ་བཞི་བོ་གནས་མི་ལྟ་བཞི་གོ། LT: སྒོ་བཞི་བོར་གནས་པའི་ལྟ་བཞི་ནི། FY: སྒོ་བཞི་བོ་གནས་པའི་ལྟ་བཞི་དེ།

⁸⁶ MT: ཤར་སྒོ་ཡུལ་འཁོར་སྤང་གི་གནས། DP: ཤར་སྒོ་ཡུལ་སྤང་གི་ནས། LT: ཤར་སྒོ་ཡུལ་ཁམས་སྤང་བའི་ལྟ། FY: ཤར་སྒོ་ཡུལ་འཁོར་སྤང་བའི་གནས།

⁸⁷ MT, FY: ཕྱོ་སྒོ་འཕགས་སྤྱེས་པོ་ཡི་གནས། DP: ཕྱོ་སྒོ་འཕགས་སྤྱེས་པོའི་ནས། LT: ཕྱོ་སྒོ་གནས་ཁམས་སྤང་བའི་ལྟ།

⁸⁸ MT: རུབ་སྒོ་སྤུན་མི་གཟང་དང་གནས། DP: རུབ་སྒོ་སྤུན་མི་གཟང་གི་ནས། LT: རུབ་སྒོ་སྤུན་མིག་སྤང་བའི་ལྟ། FY: རུབ་སྒོ་སྤུན་མིག་གཟང་བའི་ནས། ED: རུབ་སྒོ་སྤུན་མི་བཟང་བའི་གནས།

⁸⁹ MT: བྱང་སྒོ་རྣམ་ཐོས་སྤྱུ་གི་གནས། DP: བྱང་སྒོ་རྣམ་ཐོས་སྤྱུ་ཡི་ནས། LT: བྱང་སྒོ་རྣམ་ཐོས་སྤྱུ་གི་ལྟ། FY: བྱང་སྒོ་རྣམ་ཐོས་སྤྱུ་གི་གནས།

⁹⁰ DP: སྒོ་བཞི་བོ་གནས་མི་ལྟ་བཞི་ཡོད། ED: སྒོ་བཞི་བོར་གནས་པའི་ལྟ་བཞི་ཡིན།

དྲི

问

Question:

ཤར་སློ་ཡུལ་འཁོར་སྤང་གི་གནས།⁹¹

东方持国天王兮

Dhṛtarāṣṭra, the guardian king of the east,

ཕུག་ན་བསྐམས་ནི་ཅི་ཞིག་རེད།⁹²

手中所持者何耶

What does he hold in his hands?

ལྷོ་སློ་འཕགས་སྤྱེས་པོ་ཡི་གནས།⁹³

南方增长天王兮

Virūḍhaka, the guardian king of the south,

ཕུག་ན་བསྐམས་ནི་ཅི་ཞིག་རེད།⁹⁴

手中所持者何耶

What does he hold in his hands?

རུབ་སློ་སྤུན་མི་བཟང་གི་གནས།⁹⁵

西方广目天王兮

Virūpākṣa, the guardian king of the west,

ཕུག་ན་བསྐམས་ནི་ཅི་ཞིག་རེད།⁹⁶

手中所持者何耶

What does he hold in his hands?

བྱང་སློ་གནམ་ཐོས་སྤྱོད་ཀྱི་གནས།⁹⁷

北方多闻天王兮

Vaiśravaṇa, the guardian king of the north,

ཕུག་ན་བསྐམས་ནི་ཅི་ཞིག་རེད།⁹⁸

手中所持者何耶

What does he hold in his hands?

⁹¹ DP: ཤར་སློ་ཡུལ་འཁོར་སྤང་གི་གནས། ED: ཤར་སློ་ཡུལ་འཁོར་སྤང་གི་གནས།⁹² DP: ཕུག་ན་བསྐམས་ནི་ཅི་བཟེ་རེ། ED: ཕུག་ན་བསྐམས་ནི་ཅི་ཞིག་རེད།⁹³ DP: ལྷོ་སློ་འཕགས་སྤྱེས་པོ་ཡི་གནས། ED: ལྷོ་སློ་འཕགས་སྤྱེས་པོ་ཡི་གནས།⁹⁴ DP: ཕུག་ན་བསྐམས་ནི་ཅི་བཟེ་རེ། ED: ཕུག་ན་བསྐམས་ནི་ཅི་ཞིག་རེད།⁹⁵ DP: རུབ་སློ་སྤུན་མི་བཟང་གི་གནས། ED: རུབ་སློ་སྤུན་མི་བཟང་གི་གནས།⁹⁶ DP: ཕུག་ན་བསྐམས་ནི་ཅི་བཟེ་རེ། ED: ཕུག་ན་བསྐམས་ནི་ཅི་ཞིག་རེད།⁹⁷ DP: བྱང་སློ་གནམ་ཐོས་སྤྱོད་ཀྱི་གནས། ED: བྱང་སློ་གནམ་ཐོས་སྤྱོད་ཀྱི་གནས།⁹⁸ DP: ཕུག་ན་བསྐམས་ནི་ཅི་བཟེ་རེ། ED: ཕུག་ན་བསྐམས་ནི་ཅི་ཞིག་རེད།

ཐུ་དལ་བྱར་ཤོག་དང་བྲེལ་བ་མེད།

Please sing the song slowly, there is no hurry.

歌徐陈之莫匆促

ལན།

Answer:

答

ཤར་སྒོ་ཡུལ་འཁོར་སྤང་གི་གནས།⁹⁹

Dhṛtarāṣṭra, the guardian king of the east,

东方持国天王兮

ཕུག་ན་ཁུར་ནི་བཤད་རྩུ་ན།¹⁰⁰

As for the object held in his hands,

言其手中所持者

ཕུག་ན་པི་མང་སྒྲ་སྒྲན་ཁུར།¹⁰¹

It is the lute.

手中所持琵琶也

ཞབས་ན་སྲིན་པོ་པོ་མ་ནན།¹⁰²

He tramples on cannibal demons.

足踩男女罗刹矣

ལྷོ་སྒོ་འཕགས་སྒྲེས་པོའི་གནས།¹⁰³

Virūdhaka, the guardian king of the south,

南方增长天王兮

ཕུག་ན་ཁུར་ནི་བཤད་རྩུ་ན།¹⁰⁴

As for the object held in his hands,

言其手中所持者

ཕུག་ན་རལ་གྲི་ཁ་གཉིས་ཁུར།¹⁰⁵

It is the double-edged sword.

手中所持双刃剑

⁹⁹ DP: ཤར་སྒོ་ཡུལ་འཁོར་སྤང་གི་ནས། ED: ཤར་སྒོ་ཡུལ་འཁོར་སྤང་གི་གནས།

¹⁰⁰ DP: ཕུག་ན་ཁུར་ལེ་བཤད་བགྱི་ན། ED: ཕུག་ན་ཁུར་ནི་བཤད་རྩུ་ན།

¹⁰¹ DP: ཕུག་ན་པི་མང་སྒྲ་སྒྲན་ཁུར། ED: ཕུག་ན་པི་མང་སྒྲ་སྒྲན་ཁུར།

¹⁰² DP: ཞབས་ན་སྲིན་པོ་པོ་མ་ནན། ED: ཞབས་ན་སྲིན་པོ་པོ་མ་ནན།

¹⁰³ DP: ལྷོ་ཕྱགས་འཕགས་སྒྲེས་པོའི་ནས། ED: ལྷོ་སྒོ་འཕགས་སྒྲེས་པོའི་གནས།

¹⁰⁴ DP: ཕུག་ན་ཁུར་ལེ་བཤད་བགྱི་ན། ED: ཕུག་ན་ཁུར་ནི་བཤད་རྩུ་ན།

¹⁰⁵ DP: ཕུག་ན་རལ་གྲི་ཁ་གཉིས་ཁུར། ED: ཕུག་ན་རལ་གྲི་ཁ་གཉིས་ཁུར།

འབས་ན་སྲིན་པོ་པོ་མོ་མནན།¹⁰⁶

He tramples on cannibal demons.

足踩男女罗刹矣

འུབ་སྒོ་སྤྲུལ་མི་བཟང་གི་གནས།¹⁰⁷

Virūpākṣa, the guardian king of the west,

西方广目天王兮

ཕུག་ན་ཁུར་ནི་བཤད་རྒྱ་ན།¹⁰⁸

As for the object held in his hands,

言其手中所持者

ཕུག་ན་མཚོད་རྟེན་དཀར་པོ་ཁྲར།¹⁰⁹

It is a white stupa.

手中所持白塔也

འབས་ན་སྲིན་པོ་པོ་མོ་མནན།¹¹⁰

He tramples on cannibal demons.

足踩男女罗刹矣

བྱང་སྒོ་རྣམ་ཐོས་སྤྲུལ་གྱི་གནས།¹¹¹

Vaiśravaṇa, the guardian king of the north,

北方多闻天王兮

ཕུག་ན་ཁུར་ནི་བཤད་རྒྱ་ན།¹¹²

As for the objects held in his hands,

言其手中所持者

ཕུག་ན་རྒྱལ་མཚན་འཕྲུལ་ལེ་ཁྲར།¹¹³

These are a victory banner and a jewel-spitting mongoose.

胜利宝幢吐宝鼬

¹⁰⁶ DP: འབས་ན་སྲིན་པོ་པོ་མོ་མནན། ED: འབས་ན་སྲིན་པོ་པོ་མོ་མནན།

¹⁰⁷ DP: འུབ་སྒོ་སྤྲུལ་མི་བཟང་གི་གནས། ED: འུབ་སྒོ་སྤྲུལ་མི་བཟང་གི་གནས།

¹⁰⁸ DP: ཕུག་ན་ཁུར་ནི་བཤད་བཀྲི་ན། ED: ཕུག་ན་ཁུར་ནི་བཤད་རྒྱ་ན།

¹⁰⁹ DP: ཕུག་ན་མཚོད་རྟེན་དཀར་པོ་ཁྲ། ED: ཕུག་ན་མཚོད་རྟེན་དཀར་པོ་ཁྲར།

¹¹⁰ DP: འབས་ན་སྲིན་པོ་པོ་མོ་མནན། ED: འབས་ན་སྲིན་པོ་པོ་མོ་མནན།

¹¹¹ ED: བྱང་སྒོ་རྣམ་ཐོས་སྤྲུལ་གྱི་གནས།

¹¹² ED: ཕུག་ན་ཁུར་ནི་བཤད་རྒྱ་ན།

¹¹³ ED: ཕུག་ན་རྒྱལ་མཚན་འཕྲུལ་ལེ་ཁྲར།

ཞབས་ན་སྲིན་པོ་པོ་མོ་མནན།¹¹⁴

He tramples on cannibal demons.

足踩男女罗刹矣

ཟུ་དེ་ཡི་ལན་ལ་དེ་འདྲ་ཡིན།

This is the response to the song.

如是答复彼歌矣

དྲི།

Question:

问

ཕྱི་ཡི་ནུམ་པའི་མཐུན་གསུམ་ཤོད།¹¹⁵

Please speak of the three compatibilities with [Rübel's] outer appearance.

释龟三处与孰合

ཁ་ནི་ཅི་དང་མཐུན་བསྟན་ཡོད།¹¹⁶

With what did its upper section harmonise?

龟之上部与孰合

སྒྲིང་ནི་ཅི་དང་མཐུན་བསྟན་ཡོད།¹¹⁷

With what did its middle section harmonise?

龟之中部与孰合

ཞབས་ནི་ཅི་དང་མཐུན་བསྟན་ཡོད།¹¹⁸

With what did its lower section harmonise?

龟之下部与孰合

ཟུ་ཕྱི་མ་ཡོད་ན་ཅི་འདྲ་ཡིན།

What is the song if more is still to come?

有歌相继者何耶

¹¹⁴ ED: ཞབས་ན་སྲིན་པོ་པོ་མོ་མནན།

¹¹⁵ MT: ཕྱི་རུས་རྒྱལ་མོའི་མཐུན་གསུམ་ཤོད། DP: ཕྱི་རུས་སྤུལ་རྒྱུ་མཚོར་མཐུན་ཚུལ་བཤད། LT: ཕྱི་ཡི་ནུམ་པའི་མཐུན་གསུམ་ཤོད། FY: ད་ཕྱི་རྒྱུ་མཚོར་མཐུན་གསུམ་ཤོད།

¹¹⁶ MT: ཁ་ནི་ཅི་དང་མཐུན་བསྟན་ཡོད། DP: ཁ་དང་ཆི་དང་མཐུན་ཟེ་ན། LT: ཁ་ནི་ཅི་ཡིས་མཐུན་བསྟན་ཡོད། FY: ཁ་ར་ཅི་ཞིག་མཐུན་བསྟན་ཡོད།

¹¹⁷ MT, FY: སྒྲིང་ནི་ཅི་དང་མཐུན་བསྟན་ཡོད། DP: སྒྲིང་པ་ཆི་དང་མཐུན་ཟེ་ན། LT: སྒྲིང་ནི་ཅི་ཡིས་མཐུན་བསྟན་ཡོད།

¹¹⁸ MT, FY: ཞབས་ནི་ཅི་དང་མཐུན་བསྟན་ཡོད། DP: ཞབས་རྟ་ཆི་དང་མཐུན་ཟེ་ན། LT: ཞབས་ནི་ཅི་ཡིས་མཐུན་བསྟན་ཡོད།

ཁྱོད་ཡུན་རིང་མ་འགོར་ལན་རེ་ཤོག།

尔作答之莫迟误

Please answer my questions without further ado.

ལན།

答

Answer:

མ་རྒྱ་གསེར་གྱི་རུས་སྤུལ་འདི།¹¹⁹

大哉金色鳌龟兮

The great golden Rübel,

ཁ་ནི་ལྷ་དང་མཐུན་བསྟན་ཡོད།¹²⁰

其上部与拉神合

Its upper section harmonised with *lha*.

སྒྲིང་ནི་གཉན་དང་མཐུན་བསྟན་ཡོད།¹²¹

其中部与念神合

Its middle section harmonised with *nyen*.

ཞབས་ནི་ཁྱུ་དང་མཐུན་བསྟན་ཡོད།¹²²

其下部与鲁神合

Its lower section harmonised with *lu*.

ཟུ་དེ་ཡི་ལན་ལ་དེ་འདྲ་ཡིན།

如是答复彼歌矣

This is the response to the song.

དྲི།

问

Question:

མ་རྒྱ་གསེར་གྱི་རུས་སྤུལ་འདི།¹²³

大哉金色鳌龟兮

The great golden Rübel,

¹¹⁹ DP: མ་རྒྱ་གསེར་གྱི་རུས་སྤུལ་འདི།

¹²⁰ MT, LT: ཁ་ནི་ལྷ་དང་མཐུན་བསྟན་ཡོད། DP: ཁ་ནི་ལྷ་དང་མཐུན་ཟེ་ན། FY: ཁ་རྩ་དང་བཐུན་བསྟན་ཡོད།

¹²¹ MT, LT: སྒྲིང་ནི་གཉན་དང་མཐུན་བསྟན་ཡོད། DP: སྒྲིང་ནི་གཉན་དང་མཐུན་ཟེ་ན། FY: སྒྲིང་ར་གཉན་དང་བཐུན་བསྟན་ཡོད།

¹²² MT, LT: ཞབས་ནི་ཁྱུ་དང་མཐུན་བསྟན་ཡོད། DP: ཞབས་ནི་ཁྱུ་དང་མཐུན་ཟེ་ན། FY: ཞབས་ར་ཁྱུ་དང་བཐུན་བསྟན་ཡོད།

¹²³ DP: མ་རྒྱ་གསེར་གྱི་རུས་སྤུལ་འདི།

རུས་ཡར་ལུགས་མར་ལུགས་བར་ལུགས་གསུམ།¹²⁴

Having three forms: upper, middle, and lower.

上下中之三种形

ཡར་ལུགས་ནང་ནས་ཅི་ཞིག་བྱང་།¹²⁵

What appeared from the upper form?

上形示现者何耶

མར་ལུགས་ནང་ནས་ཅི་ཞིག་བྱང་།¹²⁶

What appeared from the lower form?

下形示现者何耶

བར་ལུགས་ནང་ནས་ཅི་ཞིག་བྱང་།¹²⁷

What appeared from the middle form?

中形示现者何耶

ལན།

Answer:

答

ཡང་མ་རྒྱ་གསེར་གྱི་རུས་སྤུལ་འདི།¹²⁸

The great golden Rübel,

大哉金色鰲龟兮

རུས་ཡར་ལུགས་ནང་ནས་ཐབས་གཅིག་བྱང་།¹²⁹

Method appeared from its upper form.

上形示现方便也

མར་ལུགས་ནང་ནས་ཤེས་རབ་བྱང་།¹³⁰

Wisdom appeared from its lower form.

下形示现般若也

¹²⁴ DP: རུས་ཡར་ལུགས་མར་ལུགས་བར་ལུགས་གསུམ།

¹²⁵ DP: ཡར་ལུགས་ནང་ན་ཅི་བཞི་བྱང་། ED: ཡར་ལུགས་ནང་ནས་ཅི་ཞིག་བྱང་།

¹²⁶ DP: མར་ལུགས་ནང་ན་ཅི་བཞི་བྱང་། ED: མར་ལུགས་ནང་ནས་ཅི་ཞིག་བྱང་།

¹²⁷ DP: བར་ལུགས་ནང་ན་ཅི་བཞི་བྱང་། ED: བར་ལུགས་ནང་ནས་ཅི་ཞིག་བྱང་།

¹²⁸ DP: ཡང་མ་རྒྱ་གསེར་གྱི་རུས་སྤུལ་འདི།

¹²⁹ DP: རུས་ཡར་ལུགས་ནང་ནས་ཐབས་གཅིག་བྱང་།

¹³⁰ DP: མར་ལུགས་ནང་ནས་ཤེས་རབ་བྱང་།

བར་ལུགས་ཡི་གེ་རྩ་གཅིག་བྱང་།¹³¹

中形示现文壳也

A lettered carapace appeared from its middle form.

དྲི

问

Question:

མ་རྒྱ་གསེར་གྱི་རུས་སྤལ་གན།¹³²

大哉金色鳖龟兮

The great golden Rübel,

རུས་ཁ་ལ་དན་པའི་མི་དེ་ཤོད།¹³³

释龟所念者孰耶

Please tell of the one about whom Rübel was thinking.

ཁྱོད་ཡུན་རིང་མ་འགོར་ལན་རེ་ཤོག

尔作答之莫迟误

Please answer my questions without further ado.

ལན།

答

Answer:

རུས་སེམས་ལ་དན་པའི་མི་གཅིག་སྟེ།¹³⁴

言龟之所念者兮

The being about whom Rübel was thinking is:

ལྷ་རྩེ་བཙུན་འཕགས་པ་འཇམ་དཔལ་ཟེར།¹³⁵

善哉尊者文殊矣

The Venerable Noble Divine Mañjuśrī.

¹³¹ DP: བར་ལུགས་ཡི་གེ་རྩ་གཅིག་བྱང་།¹³² MT: མ་རྒྱ་གསེར་གྱི་རུས་སྤལ་གན། LT: མ་རྒྱ་གསེར་གྱི་རུས་སྤལ་གན། FY: མ་རྒྱ་གསེར་གྱི་རུས་སྤལ་གན།¹³³ MT: རུས་ཁ་ལ་དན་པའི་མི་དེ་ཤོད། LT: རུས་སེམས་དན་པའི་མི་གཅིག་ཤོད། FY: རུས་ཁ་ལ་དན་པའི་མི་གཅིག་ཤོད།¹³⁴ MT: རུས་སེམས་ལ་དན་པའི་མི་གཅིག་སྟེ། LT: རུས་སེམས་དན་པའི་མི་གཅིག་སྟེ། FY: རུས་ཁ་ལ་དན་པའི་མི་གཅིག་སྟེ།¹³⁵ MT: ལྷ་རྩེ་བཙུན་འཕགས་པ་འཇམ་དཔལ་ཟེར། LT, FY: ལྷ་རྩེ་བཙུན་འཕགས་པ་འཇམ་དཔལ་ཟེར།

དྲི།

问

Question:

ལྷ་རྩེ་བཙུན་འཇམ་དཔལ་ཟེར་ནི་དེ།¹³⁶

善哉尊者文殊兮

The Venerable Noble Divine Mañjuśrī,

བྱོན་པ་རྒྱ་མཚོའི་ཁ་ལ་བྱོན།¹³⁷

现于沧海之上也

Descended above the sea.

ཕྱིའི་རྒྱ་མཚོའི་ཁ་ནས་ཅི་ཞིག་བྱས།¹³⁸

其于海上何为耶

What did he do there?

ལན།

答

Answer:

གནམ་ཡར་ནས་མདའ་སྟོ་མདའ་ཤིང་བཟོས།¹³⁹

空中制箭一支兮

Mañjuśrī made an arrow shaft with feathers in the sky,

ཕྱིའི་རྒྱ་མཚོའི་ཁ་ལ་མདའ་གཅིག་བརྒྱབ།¹⁴⁰

射于沧海之上矣

Shot an arrow above the sea.

¹³⁶ MT: ལྷ་རྩེ་བཙུན་འཇམ་དཔལ་ཟེར་ནི་དེ། LT: ལྷ་རྩེ་བཙུན་འཇམ་དཔལ་ཟེར་བ་གན། FY: ལྷ་རྩེ་བཙུན་འཇམ་དཔལ་ཟེར་ནི་ཀན།

¹³⁷ MT: བྱོན་པ་རྒྱ་མཚོའི་ཁ་ལ་བྱོན། DP: བྱོན་པ་རྒྱ་མཚོ་ཁ་ལ་བྱོན། LT: བྱོན་ནས་རྒྱ་མཚོ་ཁ་ལ་འོངས། FY: བྱོན་ནས་རྒྱ་མཚོ་ཁ་ལ་འོང།

¹³⁸ LT: ཕྱི་རྒྱ་མཚོ་ཁ་ནས་ཅི་ཞིག་བྱས། FY: རྒྱ་མཚོ་ཁ་ལ་ཅི་ཞིག་བྱེད། ED: ཕྱིའི་རྒྱ་མཚོའི་ཁ་ནས་ཅི་ཞིག་བྱས།

¹³⁹ MT: གནམ་ཡར་ནས་མདའ་སྟོ་མདའ་ཤིང་བཟོས། LT, FY: གནམ་ཡར་ལ་མདའ་སྟོ་མདའ་ཤིང་བཟོས།

¹⁴⁰ MT: ཕྱིའི་རྒྱ་མཚོའི་ཁ་ལ་མདའ་གཅིག་བརྒྱབ། LT, FY: ཕྱི་རྒྱ་མཚོ་ཁ་ལ་མདའ་གཅིག་བརྒྱབ།

དྲི།

问

Question:

ལྷ་རྩེ་བཙུན་འཇམ་དཔལ་ཟེར་ནི་གན།¹⁴¹

善哉尊者文殊兮

The Venerable Noble Divine Mañjuśrī,

ཕྱི་ལྷོ་མཆོའི་ཁ་ལ་བྱོན་དུས་དེར།¹⁴²

时至沧海之上矣

When descending above the sea,

ཕྱག་གཡས་ན་ཁུར་རྒྱ་ཅི་ཞིག་རེད།¹⁴³

右手所持者何耶

What did he hold in his right hand?

ཕྱག་གཡོན་ན་ཁུར་རྒྱ་ཅི་ཞིག་རེད།¹⁴⁴

左手所持者何耶

What did he hold in his left hand?

སེམས་ལ་བསྒྲུལ་རྒྱ་ཅི་ཞིག་རེད།¹⁴⁵

心中所思者何耶

About what did he meditate in his mind?

སླུ་དལ་མོ་ལོངས་དང་རྩེས་ན་ཡོད།

有歌相继徐徐咏

Sing it slowly, and more songs will follow.

¹⁴¹ MT: ལྷ་རྩེ་བཙུན་འཇམ་དཔལ་ཟེར་ནི་གན། LT: ལྷ་རྩེ་བཙུན་འཇམ་དཔལ་ཟེར་བ་གན། FY: ལྷ་རྩེ་བཙུན་འཇམ་དཔལ་ཟེར་ནི་གན།

¹⁴² MT: ཕྱི་ལྷོ་མཆོའི་ཁ་ལ་བྱོན་དུས་དེར། DP: ལྷ་འཕགས་པ་འཇམ་དཔལ་བྱོན། བྱོན་པ་རྒྱ་མཆོའི་ཁ་ལ་བྱོན། LT, FY: ཕྱི་ལྷོ་མཆོའི་ཁ་ལ་བྱོན་དུས་དེར།

¹⁴³ MT: ཕྱག་གཡས་ན་ཁུར་རྒྱ་ཅི་ཞིག་རེད། DP: ཡས་ན་ཁུ་ལེ་ཆི་བཟེ་རེ། LT: ཕྱག་གཡས་ལ་བསྒྲུལ་པ་ཅི་ཞིག་རེད། FY: ཕྱག་གཡས་ན་ཁུར་བ་ཅི་ཞིག་རེད།

¹⁴⁴ MT: ཕྱག་གཡོན་ན་ཁུར་རྒྱ་ཅི་ཞིག་རེད། DP: ཕྱག་གཡོན་ན་ཁུ་ལེ་ཆི་བཟེ་རེ། LT: ཕྱག་གཡོན་ལ་བསྒྲུལ་པ་ཅི་ཞིག་རེད། FY: ཕྱག་གཡོན་ན་ཁུར་བ་ཅི་ཞིག་རེད།

¹⁴⁵ MT: སེམས་ལ་བསྒྲུལ་རྒྱ་ཅི་ཞིག་རེད། LT: སེམས་ལ་སྒྲུལ་པ་ཅི་ཞིག་རེད། FY: སེམས་ལ་སྒྲུལ་ནི་ཅི་ཞིག་རེད།

ལན།

答

Answer:

ལྷ་ཇེ་བཙུན་འཇམ་དཔལ་ཟེར་ནི་གན།¹⁴⁶

善哉尊者文殊兮

The Venerable Noble Divine Mañjuśrī,

ཕྱི་འི་རྒྱ་མཚོ་ཁ་ལ་འོང་དུས་དེར།¹⁴⁷

时至沧海之上矣

At the time of descending above the sea,

ཕུག་ན་ཁར་ནི་བཤད་རྒྱ་ན།¹⁴⁸

言其手中所持兮

As for the objects held in his hands,

ཕུག་གཡས་ན་རལ་གྱི་ཁ་གཉིས་ཁྲ།¹⁴⁹

右手所持双刃剑

A double-edged sword was in his right hand,

ཕུག་གཡོན་ན་པི་ཝང་སྒྲ་སྟན་ཁྲ།¹⁵⁰

左手所持琵琶琴

A lute was in his left hand,

སེམས་ལ་སྟིང་ཇེ་བསྟོམས་ནས་ཡོད།¹⁵¹

心中所思慈悲矣

In his mind, he meditated on compassion.

སླུ་དེ་ཡི་ལན་ལ་དེ་འདྲ་ཡིན།

如是答复彼歌矣

This is the response to that song.

¹⁴⁶ MT: ལྷ་ཇེ་བཙུན་འཇམ་དཔལ་ཟེར་ནི་གན། DP: ལྷ་འཕགས་པ་འཇམ་དཔལ་གེ། LT: ལྷ་ཇེ་བཙུན་འཇམ་དཔལ་ཟེར་བ་གན། FY: ལྷ་ཇེ་བཙུན་འཇམ་དཔལ་ཟེར་ནི་གན།

¹⁴⁷ LT: ཕྱི་འི་རྒྱ་མཚོ་ཁ་ལ་འོང་དུས་དེར། FY: ཕྱི་རྒྱ་མཚོ་ཁ་ལ་འོང་དུས་དེར། ED: ཕྱི་འི་རྒྱ་མཚོ་ཁ་ལ་འོང་དུས་དེར།

¹⁴⁸ DP: ཕུག་ན་ཁར་ལེ་བཤད་བཅི་ན། ED: ཕུག་ན་ཁར་ནི་བཤད་རྒྱ་ན།

¹⁴⁹ MT: ཕུག་གཡས་ན་རལ་གྱི་ཁ་གཉིས་ཁྲ། DP: ཕུག་གཡས་ན་རལ་གྱི་ཁ་གཉིས་ཁྲ། LT: ཕུག་གཡས་ལ་རལ་གྱི་ཁ་གཉིས་བསྟམས། FY: ཕུག་གཡས་ན་རལ་གྱི་ཁ་གཉིས་ཁྲ།

¹⁵⁰ MT, FY: ཕུག་གཡོན་ན་ཇེ་བཙུན་པི་ཝང་སྒྲ་བཟན་ཁྲ། DP: ཕུག་གཡོན་པི་ཝང་སྒྲ་བཟན་ཁྲ། LT: ཕུག་གཡོན་ལ་ཇེ་བཙུན་པི་ཝང་བསྟམས། ED: ཕུག་གཡོན་ན་པི་ཝང་སྒྲ་སྟན་ཁྲ།

¹⁵¹ LT: སེམས་ལ་སྟིང་ཇེ་བསྟོམས་ནས་ཡོད། FY: སེམས་ལ་སྟིང་པ་བསྟོམས་ནས་ཡོད། ED: སེམས་ལ་སྟིང་ཇེ་བསྟོམས་ནས་ཡོད།

དྲི།

问

Question:

ལྷ་རྩེ་བཙུན་འཇམ་དཔལ་ཟེར་བ་གན།¹⁵²

善哉尊者文殊兮

The Venerable Noble Divine Mañjuśrī,

ཕྱི་ལྷི་རྒྱ་མཚོའི་ཁ་ནས་ཅི་ཞིག་བཟོས།¹⁵³

于沧海上何为耶

What did he do above the sea?

ལན།

答

Answer:

ལྷ་རྩེ་བཙུན་འཇམ་དཔལ་ཟེར་ནི་དེ།

善哉尊者文殊兮

The Venerable Noble Divine Mañjuśrī,

ཕྱི་ལྷི་རྒྱ་མཚོའི་ཁ་ནས་ཕི་ཕང་དགྲོལ།¹⁵⁴

于沧海上奏琵琶

Plucked the lute above the sea.

ཞབས་ནས་ཉན་ན་སྒྲན་སྒྲ་ཆེ།¹⁵⁵

下闻琴声渺渺也

Heard from below, the sound was euphonious.

སྒྲ་སྒྲན་སྒྲ་ཆེ་ནི་ཞབས་ལ་བརྒྱབ།¹⁵⁶

悠悠琴声至海底

The pleasant sound floated down to the bottom of sea.

¹⁵² LT: ལྷ་རྩེ་བཙུན་འཇམ་དཔལ་ཟེར་བ་གན།¹⁵³ MT: ཕྱི་ལྷི་རྒྱ་མཚོའི་ཁ་ནས་ཅི་ཞིག་བཟོས། LT: ཕྱི་རྒྱ་མཚོ་ཁ་ནས་ཅི་ཞིག་བྱས། FY: ཕྱི་རྒྱ་མཚོ་ཁ་ལ་ཅི་ཞིག་བྱེད།¹⁵⁴ MT: ཕྱི་ལྷི་རྒྱ་མཚོའི་ཁ་ནས་ཕི་ཕང་དགྲོལ། LT: ཕྱི་རྒྱ་མཚོ་ཁ་ནས་ཕི་ཕང་དགྲོལ། FY: ཕྱི་རྒྱ་མཚོ་ཁ་ལ་ཕི་ཕང་དགྲོལ།¹⁵⁵ MT, FY: ཞབས་ཀྱི་ཉན་ན་སྒྲན་སྒྲ་ཆེ། DP: ཕི་ཕང་སྒྲ་དེ་སྒྲན་སྒྲ་ཆེ། LT: ཞབས་ནས་སྒྲན་ན་སྒྲན་སྒྲ་ཆེ། ED: ཞབས་ནས་ཉན་ན་སྒྲན་སྒྲ་ཆེ།¹⁵⁶ DP: སྒྲ་སྒྲན་སྒྲ་ཆེ་ནི་ཞབས་ལ་བརྒྱབ།

སྤྱ་ཉན་ནས་རྒྱ་མཚོའི་ཁ་ལ་ཡོང་།¹⁵⁷

鳖龟闻琴至海上

On hearing the sound, Rübel came to the surface of the sea.

རུས་རྒྱ་མཚོའི་ཁ་ལ་ཡོང་ཚུལ་རེད།¹⁵⁸

鳖龟至海面如是

This is how Rübel arrived at the surface of the sea.

དྲི།

问

Question:

མ་རྒྱ་གསེར་གྱི་རུས་སྤལ་གན།¹⁵⁹

大哉金色鳖龟兮

The great golden Rübel,

ཕྱིའི་རྒྱ་མཚོའི་ཁ་ལ་ལངས་རུས་དེར།¹⁶⁰

其由海中至海上

When coming out of the sea,

ཞབས་ལ་བྱོན་རུས་ཅི་ཞིག་རེད།¹⁶¹

时于海底现何耶

What appeared at the bottom of the sea?

སྐད་ལ་བྱོན་རུས་ཅི་ཞིག་རེད།¹⁶²

时于海中现何耶

What appeared at the middle of the sea?

ཁ་ལ་བྱོན་རུས་ཅི་ཞིག་རེད།¹⁶³

时于海面现何耶

What appeared on the surface of the sea?

¹⁵⁷ MT, LT: སྤྱ་ཉན་ནས་རྒྱ་མཚོའི་ཁ་ལ་ཡོང་། DP: ཞབས་ལ་རྒྱབ་ནི་ཁ་ལ་བྱང་། FY: སྤྱ་ཉན་ནས་རྒྱ་མཚོ་ཁ་ལ་ཡོང་།

¹⁵⁸ DP: རུས་རྒྱ་མཚོའི་ཁ་ནས་ལེན་ཚུལ་འདྲི། ED: རུས་རྒྱ་མཚོའི་ཁ་ལ་ཡོང་ཚུལ་རེད།

¹⁵⁹ MT: མ་རྒྱ་གསེར་གྱི་རུས་སྤལ་གན། LT: རུས་མ་རྒྱ་གསེར་གྱི་རུས་སྤལ་འདྲི། FY: མ་རྒྱ་གསེར་གྱི་རུས་སྤལ་འདྲི།

¹⁶⁰ MT: ཕྱིའི་རྒྱ་མཚོའི་ཁ་ལ་ལངས་རུས་དེར། LT: ཕྱི་རྒྱ་མཚོ་ཁ་ནས་ཇི་ལྟར་ཡོད། FY: ཕྱི་རྒྱ་མཚོ་ཁ་ལ་ལོང་བསྐྱད་ཡོད།

¹⁶¹ MT: ཞབས་ལ་བྱོན་རུས་ཅི་ཞིག་རེད། LT: ཞབས་ན་ཡོད་རུས་ཅི་ཞིག་རེད། FY: ཞབས་ན་བྱུང་བའི་ཅི་ཞིག་རེད།

¹⁶² MT: སྐད་ལ་བྱོན་རུས་ཅི་ཞིག་རེད། LT: སྐད་ལ་བྱུང་རུས་ཅི་ཞིག་རེད། FY: སྐད་ལ་བྱུང་བའི་ཅི་ཞིག་རེད།

¹⁶³ MT: ཁ་ལ་བྱོན་རུས་ཅི་ཞིག་རེད། LT: ཁ་ལ་བྱུང་རུས་ཅི་ཞིག་རེད། FY: ཁ་ལ་བྱུང་བའི་ཅི་ཞིག་རེད།

ཐུང་ལ་མོ་ལོངས་དང་ཐེས་ན་ཡོད།

有歌相继徐徐咏

Sing it slowly, and more songs will follow.

ལན།

答

Answer:

མ་རྒྱ་གསེར་གྱི་ཅུས་སྤུལ་འདི།¹⁶⁴

大哉金色鳌龟兮

The great golden Rübel,

ཞབས་ལ་བྱོན་ཅུས་སྤུལ་བ་རེད།¹⁶⁵

时于海底现青蛙

Frog appeared at the bottom of the sea.

སྒྲིང་ལ་བྱོན་ཅུས་གསེར་སྤུལ་རེད།¹⁶⁶

时于海中现金龟

Golden tortoise appeared at the middle of the sea.

ཁ་ལ་བྱོན་ཅུས་ཅུས་སྤུལ་རེད།¹⁶⁷

时于海面现鳌龟

Rübel, the cosmic tortoise, appeared on the surface of the sea.

ཐུང་ཏེ་ཡི་ལན་ལ་དེ་འདྲ་ཡིན།

如是答复彼歌矣

This is the response to that song.

དྲི།

问

Question:

མ་རྒྱ་གསེར་གྱི་ཅུས་སྤུལ་གན།¹⁶⁸

大哉金色鳌龟兮

The great golden Rübel,

¹⁶⁴ MT, FY: མ་རྒྱ་གསེར་གྱི་ཅུས་སྤུལ་འདི། LT: ཅུས་མ་རྒྱ་གསེར་གྱི་ཅུས་སྤུལ་འདི།

¹⁶⁵ MT: ཞབས་ལ་བྱོན་ཅུས་སྤུལ་རེད། LT: ཞབས་ལ་བྱུང་ཅུས་སྤུལ་བ་རེད། FY: ཞབས་ན་བྱུང་བའི་སྤུལ་ལེབ་རེད།
ED: ཞབས་ལ་བྱོན་ཅུས་སྤུལ་བ་རེད།

¹⁶⁶ MT: སྒྲིང་ལ་བྱོན་ཅུས་སྤུལ་རེད། LT: སྒྲིང་ལ་བྱུང་ཅུས་གསེར་སྤུལ་རེད། FY: སྒྲིང་ལ་བྱུང་བའི་གསེར་སྤུལ་རེད།
ED: སྒྲིང་ལ་བྱོན་ཅུས་གསེར་སྤུལ་རེད།

¹⁶⁷ MT, LT: ཁ་ལ་བྱུང་ཅུས་ཅུས་སྤུལ་རེད། FY: ཁ་ལ་བྱུང་བའི་ཅུས་སྤུལ་རེད། ED: ཁ་ལ་བྱོན་ཅུས་ཅུས་སྤུལ་རེད།

¹⁶⁸ MT: མ་རྒྱ་གསེར་གྱི་ཅུས་སྤུལ་གན། LT: མ་རྒྱ་གསེར་གྱི་ཅུས་སྤུལ་འདི། FY: མ་རྒྱ་གསེར་གྱི་ཅུས་སྤུལ་འདི།

ཕྱི་ཁྱུ་མཚོ་ཁ་ལ་འོངས་བསྐྱད་དུས།¹⁶⁹

When it had come to the surface of the sea,

时由海中至海上

དབྱགས་ཡོད་རེད་ན་དབྱགས་མེད་རེད།¹⁷⁰

Did it breathe or not breathe?

其吐息或无息耶

སྤྱ་ལྗན་རེད་ན་སྤྱ་མེད་རེད།¹⁷¹

Did it have hair or not have hair?

其有毛或无毛耶

གནམ་སྤྱབ་རེད་ན་ས་སྤྱབ་རེད།¹⁷²

Did it face towards the sky or to the earth?

其朝天或伏地耶

རྒྱས་ཚད་རེད་ན་བསྐྱས་ཚད་རེད།¹⁷³

Did it stretch out or retract itself?

其舒展或蜷曲耶

ལན།

Answer:

答

མ་རྒྱ་གསེར་གྱི་རུས་སྤལ་འདི།¹⁷⁴

The great golden Rübel,

大哉金色鳌龟兮

དབྱགས་མེད་མ་རེད་དབྱགས་ཡོད་རེད།¹⁷⁵

It breathed; it was not breathless.

其吐息也非无息

¹⁶⁹ MT: ཕྱི་ཁྱུ་མཚོ་ཁ་ལ་འོངས་བསྐྱད་དུས། LT: ཕྱི་ཁྱུ་མཚོ་ཁ་ན་ཡོད་པའི་དུས། FY: ཕྱི་ཁྱུ་མཚོ་ཁ་ལ་འོང་དུས་ན།

¹⁷⁰ MT: དབྱགས་ཡོད་རེད་ན་དབྱགས་མེད་རེད། FY: དབྱགས་ཡོད་རེད་དམ་དབྱགས་མེད་རེད།

¹⁷¹ LT: སྤྱ་ལྗན་རེད་དམ་སྤྱ་མེད་རེད། ED: སྤྱ་ལྗན་རེད་ན་སྤྱ་མེད་རེད།

¹⁷² MT: གནམ་སྤྱབ་རེད་ན་ས་སྤྱབ་རེད། LT: གནམ་འབྱུང་རེད་དམ་ས་འབྱུང་མ་རེད། FY: གནམ་སྤྱབ་རེད་དམ་ས་སྤྱབ་རེད།

¹⁷³ MT: རྒྱས་ཚད་རེད་ན་བསྐྱས་ཚད་རེད། FY: རྒྱས་ཚད་རེད་དམ་བསྐྱས་ཚད་རེད། ED: རྒྱས་ཚད་རེད་དམ་བསྐྱས་ཚད་རེད།

¹⁷⁴ MT, FY: མ་རྒྱ་གསེར་གྱི་རུས་སྤལ་འདི། LT: རུས་མ་རྒྱ་གསེར་གྱི་རུས་སྤལ་འདི།

¹⁷⁵ MT: དབྱགས་མེད་མ་རེད་དབྱགས་ཡོད་རེད། FY: དབྱགས་མེད་མ་རེད་དབྱགས་ཡོད་རེད།

སྤུ་ལྷན་མ་རེད་སྤུ་མེད་རེད།¹⁷⁶

It was hairless, not haired.

其无毛也非有毛

གནམ་སྤུབ་མ་རེད་ས་སྤུབ་རེད།¹⁷⁷

It faced towards the earth, not towards the sky.

其伏地也非朝天

བསྐྱས་ཚད་མ་རེད་རྒྱས་ཚད་རེད།¹⁷⁸

It stretched out rather than retracted itself.

其舒展也非蜷曲

དྲི།

Question:

问

མ་རྒྱ་གསེར་གྱི་རུས་སྤུལ་གན།¹⁷⁹

The great golden Rübel,

大哉金色鳖龟兮

ཤ་རུས་པ་གན་ལ་ཐེལ་གཅིག་བརྒྱབ།¹⁸⁰

A seal was placed on Rübel's flesh and bone.

掷印鉴于骨肉也

ཐེལ་ཙེ་གང་གི་ཕྱག་ན་སྤང་།¹⁸¹

In whose hands was the seal?

印鉴孰手持之耶

ཐེལ་ཁྱག་གང་གི་ཡུལ་ན་སྤང་།¹⁸²

In whose home was the seal case?

印囊所在何处耶

¹⁷⁶ LT: སྤུ་ལྷན་མ་རེད་སྤུ་མེད་རེད།

¹⁷⁷ MT, FY: གནམ་སྤུབ་མ་རེད་ས་སྤུབ་རེད། LT: གནམ་འབྲུ་མ་རེད་ས་འབྲུ་རེད།

¹⁷⁸ MT: བསྐྱས་ཚད་མ་རེད་རྒྱས་ཚད་རེད། FY: རྒྱས་ཚད་མ་རེད་བསྐྱས་ཚད་རེད།

¹⁷⁹ ED: མ་རྒྱ་གསེར་གྱི་རུས་སྤུལ་གན།

¹⁸⁰ MT: ཤ་རུས་པ་གན་ལ་ཐེལ་གཅིག་བརྒྱབ། LT: ཤ་རུས་པ་འཛི་གོས་ལ་ཐེལ་གཅིག་བརྒྱབ། FY: ཤ་རུས་པ་ཀན་ལ་ཐེལ་གཅིག་བརྒྱབ།

¹⁸¹ MT: ཐེལ་ཙེ་གང་གི་ཕྱག་ན་སྤང་། LT: ཐེལ་ཙེ་གང་གི་ཕྱག་ན་ཡོད། FY: ཐེལ་ཙེ་གང་གི་ཕྱག་ན་ཡོད།

¹⁸² MT: ཐེལ་ཁྱག་གང་གི་ཡུལ་ན་སྤང་། LT, FY: ཐེལ་ཁྱག་གང་གི་ཡུལ་ན་ཡོད།

ཁྱོད་ཡུན་རིང་མ་འགོར་ལན་རེ་ཤོག།

尔作答之莫迟误

Please answer my questions without further ado.

ལན།

答

Answer:

མ་རྒྱ་གསེར་གྱི་རུས་སྤུལ་འདི།¹⁸³

大哉金色鳖龟兮

The great golden Rübel,

ཐེལ་ཙེ་སྟོལ་མའི་ཕུག་ན་སྤང་།¹⁸⁴

印鉴持于度母手

The seal was in the hands of Tara.

ཐེལ་ཁུག་སྟོལ་མའི་ཡུལ་ན་སྤང་།¹⁸⁵

印囊所在度母处

The case for the seal was in the land of Tara.

སྟུ་དེ་ཡི་ལན་ལ་དེ་འདྲ་ཡིན།

如是答复彼歌矣

This is the response to that song.

དྲི།

问

Question:

མ་རྒྱ་གསེར་གྱི་རུས་སྤུལ་གན།¹⁸⁶

大哉金色鳖龟兮

The great golden Rübel,

ཞི་བས་བདུལ་ན་དྲག་པོས་བདུལ།¹⁸⁷

调伏其以息或诛

Was it tamed peacefully or fiercely?

¹⁸³ ED: མ་རྒྱ་གསེར་གྱི་རུས་སྤུལ་འདི།

¹⁸⁴ MT: ཐེལ་ཙེ་སྟོལ་མའི་ཕུག་ན་སྤང་། LT: ཐེལ་ཙེ་སྟོལ་མའི་ཕུག་ན་ཡོད། FY: ཐེལ་ཙེ་སྟོལ་མའི་ཕུག་ན་ཡོད།

¹⁸⁵ MT: ཐེལ་ཁུག་སྟོལ་མའི་ཡུལ་ན་སྤང་། LT: ཐེལ་ཁུག་སྟོལ་མའི་ཡུལ་ན་ཡོད། FY: ཐེལ་ཁུག་སྟོལ་མའི་ཡུལ་ན་ཡོད།

¹⁸⁶ MT: མ་རྒྱ་གསེར་གྱི་རུས་སྤུལ་གན། LT: རུས་མ་རྒྱ་གསེར་གྱི་རུས་སྤུལ་དེ།

¹⁸⁷ MT: ཞི་བས་བདུལ་ན་དྲག་པོས་བདུལ། LT: ཞི་བས་འདུལ་ལ་དྲག་པོས་འདུལ། FY: ཞི་བས་བསྐྱུས་ནི་དྲག་པས་བསྐྱུས།

ཞི་བས་བརྟོས་ན་དྲག་པོས་བརྟོས།¹⁸⁸

雕刻其以息或诛

Was it engraved peacefully or fiercely?

ལན།

答

Answer:

མ་རྒྱ་གསེར་གྱི་རུས་ཐུལ་འདི།¹⁸⁹

大哉金色鳌龟兮

The great golden Rübel,

ཞི་བས་མ་བདུལ་དྲག་པོས་བདུལ།¹⁹⁰

调伏其以诛法也

It was tamed fiercely, not peacefully.

ཞི་བས་མ་བརྟོས་དྲག་པོས་བརྟོས།¹⁹¹

雕刻其以诛法矣

It was engraved fiercely, not peacefully.

དྲི།

问

Question:

ལྷ་རྩེ་རྩེ་བཙུན་སྒྲ་མ་གན།¹⁹²

伟力上师文殊兮

The Venerable Noble Lama [Mañjuśrī],

སྒྲིད་པར་རལ་གྱི་ཁ་གཉིས་ཐོགས།¹⁹³

腰间所配双刃剑

A double-edged sword was tied at his waist.

¹⁸⁸ MT: ཞི་བས་བརྟོས་ན་དྲག་པོས་བརྟོས། LT: ཞི་བས་བརྟོས་དམ་དྲག་པོས་བརྟོས།

¹⁸⁹ MT: མ་རྒྱ་གསེར་གྱི་རུས་ཐུལ་འདི། LT: རུས་མ་རྒྱ་གསེར་གྱི་རུས་ཐུལ་འདི།

¹⁹⁰ MT, LT: ཞི་བས་མ་བདུལ་དྲག་པོས་བདུལ།

¹⁹¹ LT: ཞི་བས་མ་བརྟོས་དྲག་པོས་བརྟོས། FY: ཞི་བས་ཡན་ལག་འཛིང་བཞག་སྒྲ་དང་།

¹⁹² MT: ལྷ་རྩེ་རྩེ་བཙུན་སྒྲ་མ་གན། LT: ལྷ་རྩེ་རྩེ་བཙུན་སྒྲ་མ་ཡིས།

¹⁹³ MT: སྒྲིད་པར་རལ་གྱི་ཁ་གཉིས་ཐོགས། LT: བརྟོས་པར་རལ་གྱི་ཁ་གཉིས་བརྟོས།

ཤེས་རབ་རྫོག་པའི་རལ་གྱི་ཡིན།¹⁹⁴

锋利智慧之剑兮

The sword is the wisdom-sharpening one.

ལྷ་རྩེ་བཙུན་འཇམ་དཔལ་རལ་གྱི་དེ།¹⁹⁵

尊者文殊之剑矣

The sword of the Venerable Noble Divine Mañjuśrī,

ཁ་ལ་མེ་ལྩེ་རྩར་རྩར་འབར།¹⁹⁶

剑刃火舌摇曳兮

On its rim, flames flicker,

སྲིད་པ་ཉོས་ཀྱན་བསྐྱེགས་པར་བཏང།¹⁹⁷

焚尽世间万物矣

Burning away an entire existence.

ཤ་རུས་པ་གན་ལ་གྱི་རེ་བརྒྱབ།¹⁹⁸

掷长剑于骨肉兮

The sword stabbed into Rübel's flesh and bone.

རུས་དབང་པོ་རྣམ་ལྔ་སྟོ་རུ་བྱས།¹⁹⁹

开龟身之五根矣

The door to the each of Rübel's five senses is opened.⁵

མིག་གི་སྟོ་ཕྱེ་ཅི་ཡིས་བྱས།²⁰⁰

眼门何以开之耶

What opens the eye-door?

རྣ་ཙའི་སྟོ་ཕྱེ་ཅི་ཡིས་བྱས།²⁰¹

耳门何以开之耶

What opens the ear-door?

¹⁹⁴ FY: ཤེས་རབ་རྫོག་པའི་རལ་གྱི་ཡིན། ED: ཤེས་རབ་རྫོག་པའི་རལ་གྱི་ཡིན།

¹⁹⁵ LT: ལྷ་རྩེ་བཙུན་འཇམ་དཔལ་རལ་གྱི་དེ།

¹⁹⁶ MT: ཁ་ལ་མེ་ལྩེ་རྩར་རྩར་འབར། LT: ཁ་ནས་མེ་ལྩེ་ལྷབ་ལྷབ་འབར།

¹⁹⁷ MT: སྲིད་པ་ཉོས་ཀྱན་བསྐྱེགས་པར་བཏང། LT: སྲིད་པ་སྟོ་རུ་ཤར་བ་ཡིན།

¹⁹⁸ MT: ཤ་རུས་པ་གན་ལ་གྱི་རེ་བརྒྱབ། LT: ཤ་རུས་པའི་གོས་ལ་གྱི་རེ་བརྒྱབ། FY: ཤ་རུས་པ་གན་ལ་གྱི་རེ་བརྒྱབ།

¹⁹⁹ MT: རུས་དབང་པོ་རྣམ་ལྔ་སྟོ་རུ་བྱས། LT: སྟེའི་དབང་པོ་ལྔ་ཡི་སྟོ་རེ་འབྱེད། FY: སྟེའི་དབང་པོ་ལྔ་ཡི་སྟོ་རེ་བྱེ།

²⁰⁰ MT: མིག་གི་སྟོ་ཕྱེ་ཅི་ཡིས་བྱས། LT: མིག་གི་སྟོ་ནི་ཅི་ཡིས་འབྱེད། FY: མིག་གི་སྟོ་འབྱེད་ཅི་ཞིག་བྱེ།

²⁰¹ MT: རྣ་ཙའི་སྟོ་ཕྱེ་ཅི་ཡིས་བྱས། LT: རྣ་བའི་སྟོ་ནི་ཅི་ཡིས་འབྱེད། FY: རྣ་བའི་སྟོ་འབྱེད་ཅི་ཞིག་བྱེ།

སྒྲ་བའི་སྒྲོ་ཕྱེ་ཅི་ཡིས་ཕྱེས།²⁰²

What opens the nose-door?

鼻门何以开之耶

ཁ་ཡི་སྒྲོ་ཕྱེ་ཅི་ཡིས་ཕྱེས།²⁰³

What opens the tongue-door?

口门何以开之耶

ལུས་ཀྱི་སྒྲོ་ཕྱེ་ཅི་ཡིས་ཕྱེས།²⁰⁴

What opens the body-door?

身门何以开之耶

སེམས་ཀྱི་སྒྲོ་ཕྱེ་ཅི་ཡིས་ཕྱེས།²⁰⁵

What opens the mind-door?

意门何以开之耶

ཟླ་དལ་བྱར་ཤོག་དང་བྲེལ་བ་མེད།

Please sing the song slowly, there is no hurry.

歌徐陈之莫匆促

ལན།

Answer:

答

རུས་མ་རྒྱ་གསེར་གྱི་རུས་སྤལ་འདྲི།²⁰⁶

The great golden Rübel,

大哉金色鳖龟兮

མིག་གི་སྒྲོ་ཕྱེ་འོད་ཀྱིས་ཕྱེས།²⁰⁷

Lights open the eye-door.

眼门以色开之也

ན་ཡི་སྒྲོ་ཕྱེ་སྒྲ་ཡིས་ཕྱེས།²⁰⁸

Sounds open the ear-door.

耳门以声开之也

²⁰² MT: སྒྲ་བའི་སྒྲོ་ཕྱེ་ཅི་ཡིས་ཕྱེས། LT: སྒྲ་ཡི་སྒྲོ་ནི་ཅི་ཡིས་འབྱེད། FY: སྒྲ་ཡི་སྒྲོ་འབྱེད་ཅི་ཞིག་ཕྱེ།

²⁰³ MT: ཁ་ཡི་སྒྲོ་ཕྱེ་ཅི་ཡིས་ཕྱེས། LT: ཁ་ཡི་སྒྲོ་ནི་ཅི་ཡིས་འབྱེད། FY: ཁ་ཡི་སྒྲོ་འབྱེད་ཅི་ཞིག་ཕྱེ།

²⁰⁴ LT: ལུས་ཀྱི་སྒྲོ་ནི་ཅི་ཡིས་འབྱེད། FY: ལུས་ཀྱི་སྒྲོ་འབྱེད་ཅི་ཞིག་ཕྱེ། ED: ལུས་ཀྱི་སྒྲོ་ཕྱེ་ཅི་ཡིས་ཕྱེས།

²⁰⁵ MT: སེམས་ཀྱི་སྒྲོ་ཕྱེ་ཅི་ཡིས་ཕྱེས། FY: སེམས་ཀྱི་སྒྲོ་འབྱེད་ཅི་ཞིག་ཕྱེ།

²⁰⁶ MT: རུས་མ་རྒྱ་གསེར་གྱི་རུས་སྤལ་འདྲི། LT: རུས་མ་རྒྱ་གསེར་གྱི་རུས་སྤལ་འདྲི། FY: མ་རྒྱ་གསེར་གྱི་རུས་སྤལ་འདྲི།

²⁰⁷ MT: མིག་གི་སྒྲོ་ཕྱེ་འོད་ཀྱིས་ཕྱེས། LT: མིག་གི་སྒྲོ་ནི་འོད་ཀྱིས་འབྱེད། FY: མིག་གི་སྒྲོ་འབྱེད་འོད་ཀྱིས་ཕྱེ།

²⁰⁸ MT: ན་ཡི་སྒྲོ་ཕྱེ་སྒྲ་ཡིས་ཕྱེས། LT: ན་ཡི་སྒྲོ་ནི་སྒྲ་ཡིས་འབྱེད། FY: ན་ཡི་སྒྲོ་འབྱེད་སྒྲ་ཡིས་ཕྱེ།

ལྷ་ཡི་སྒོ་ཕྱེ་དྲི་ཡིས་ཕྱེས།²⁰⁹

Smells open the nose-door.

鼻门以香开之也

ཁ་ཡི་སྒོ་ཕྱེ་ཟས་ཀྱིས་ཕྱེས།²¹⁰

Tastes open the tongue-door.

舌门以味开之也

ལུས་ཀྱི་སྒོ་ཕྱེ་གོས་ཀྱིས་ཕྱེས།²¹¹

Textures open the body-door.

身门以触开之也

སེམས་ཀྱི་སྒོ་ཕྱེ་ཆོས་ཀྱིས་ཕྱེས།²¹²

Dharma opens the mind-door.

意门以法开之矣

རལ་གྱི་གཡས་བརྒྱབ་གཡོན་བརྒྱབ་བཅོས།²¹³

The sword was stabbed into Rübel.

以劍左右斲之兮

གན་རྒྱལ་རྟག་ཏུ་གནས་པ་ཡིན།²¹⁴

Rübel was permanently upturned.

鰲龟四脚朝天也

རུས་སྤལ་མགོ་བོ་ལྟོ་ལ་གཏད།²¹⁵

Rübel's head faced south.

鰲龟头部向南也

རུས་སྤལ་གཞོགས་གཡས་ཤར་ལ་གཏད།²¹⁶

Rübel's right side faced east.

鰲龟右身向东也

²⁰⁹ MT: ལྷ་ཡི་སྒོ་ཕྱེ་དྲི་ཡིས་ཕྱེས། LT: ལྷ་ཡི་སྒོ་ནི་དྲི་ཡིས་འབྱེད། FY: ལྷ་ཡི་སྒོ་འབྱེད་དྲི་ཡིས་ཕྱེ།

²¹⁰ MT: ཁ་ཡི་སྒོ་ཕྱེ་ཟས་ཀྱིས་ཕྱེས། LT: ཁ་ཡི་སྒོ་ནི་ཟས་ཀྱིས་འབྱེད། FY: ཁ་ཡི་སྒོ་འབྱེད་ཟས་ཀྱིས་ཕྱེ།

²¹¹ LT: ལུས་ཀྱི་སྒོ་ནི་གོས་ཀྱིས་འབྱེད། FY: ལུས་ཀྱི་སྒོ་འབྱེད་གོས་ཀྱིས་ཕྱེ། ED: ལུས་ཀྱི་སྒོ་ཕྱེ་གོས་ཀྱིས་ཕྱེས།

²¹² MT: ཞོག་གི་སྒོ་ཕྱེ་སེམས་ཀྱིས་ཕྱེས། LT: ཞོག་གི་སྒོ་ནི་སེམས་ཀྱིས་འབྱེད། FY: ཞོག་གི་སྒོ་འབྱེད་སེམས་ཀྱིས་ཕྱེ། ED: སེམས་ཀྱི་སྒོ་ཕྱེ་ཆོས་ཀྱིས་ཕྱེས།

²¹³ MT: རལ་གྱི་གཡས་བརྒྱབ་གཡོན་བརྒྱབ་བཅོས། LT: རལ་གྱི་གཡས་རྒྱ་གཡོན་རྒྱག་བྱོས། FY: གཞོགས་གཡས་བརྒྱབས་ནས་གཡོན་དུ་ལྷ།

²¹⁴ FY: གན་རྒྱལ་རྟག་ཏུ་གནས་པ་ཡིན། ED: གན་རྒྱལ་རྟག་ཏུ་གནས་པ་ཡིན།

²¹⁵ FY: རུས་སྤལ་མགོ་བོ་ལྟོ་ལ་གཏད།

²¹⁶ FY: རུས་སྤལ་གཞོགས་གཡོན་ཤར་ལ་གཏད། ED: རུས་སྤལ་གཞོགས་གཡས་ཤར་ལ་གཏད།

རུས་སྤུལ་གཞོགས་གཡོན་རུབ་ལ་གཏད།²¹⁷

Rübel's left side faced west.

鳖龟左身向西也

རུས་སྤུལ་མཐུག་མ་བྱང་ལ་གཏད།²¹⁸

Rübel's tail faced north.

鳖龟尾部向北矣

སྤྱད་ཡི་ལན་ལ་དེ་ལྟ་ཡིན།

This is the response to that song.

如是答复彼歌矣

དྲི།

Question:

问

རུས་མ་རྒྱ་གསེར་གྱི་རུས་སྤུལ་གན།²¹⁹

The great golden Rübel,

大哉金色鳖龟兮

རུས་སྤུལ་མགོ་བོ་ལྷོ་ལ་གཏད།²²⁰

Rübel's head faced south.

鳖龟头部向南也

མགོ་བོ་འོག་དུ་ཅི་ཞིག་བྱུང་།²²¹

What appeared beneath its head?

头部之下现何耶

རུས་སྤུལ་གཞོགས་གཡས་ཤར་ལ་གཏད།²²²

Rübel's right side faced east.

鳖龟右身向东兮

གཞོགས་གཡས་འོག་དུ་ཅི་ཞིག་བྱུང་།²²³

What appeared beneath the right side of its body?

右身之下现何耶

²¹⁷ FY: རུས་སྤུལ་གཞོགས་གཡས་རུབ་ལ་གཏད། ED: རུས་སྤུལ་གཞོགས་གཡོན་རུབ་ལ་གཏད།²¹⁸ FY: རུས་སྤུལ་མཐུག་མ་བྱང་ལ་གཏད།²¹⁹ LT: རུས་མ་རྒྱ་གསེར་གྱི་རུས་སྤུལ་འདྲི། ED: རུས་མ་རྒྱ་གསེར་གྱི་རུས་སྤུལ་གན།²²⁰ FY: རུས་སྤུལ་མགོ་བོ་ལྷོ་ལ་གཏད།²²¹ FY: མགོ་བོ་འོག་དུ་ཅི་ཞིག་བྱུང་།²²² FY: རུས་སྤུལ་གཞོགས་གཡོན་ཤར་ལ་གཏད། ED: རུས་སྤུལ་གཞོགས་གཡས་ཤར་ལ་གཏད།²²³ FY: གཞོགས་གཡོན་འོག་དུ་ཅི་ཞིག་བྱུང་། ED: གཞོགས་གཡས་འོག་དུ་ཅི་ཞིག་བྱུང་།

རུས་སྤལ་གཞོགས་གཡོན་རུབ་ལ་གཏད།²²⁴

Rübel's left side faced west.

黿龟左身向西兮

གཞོགས་གཡོན་འོག་ཏུ་ཅི་ཞིག་བྱུང་།²²⁵

What appeared beneath the left side of its body?

左身之下现何耶

རུས་སྤལ་མཚུག་མ་བྱང་ལ་གཏད།²²⁶

Rübel's tail faced north.

黿龟尾部向北兮

མཚུག་མ་འོག་ཏུ་ཅི་ཞིག་བྱུང་།²²⁷

What appeared beneath its tail?

尾部之下现何耶

སླུ་ཕྱི་མ་ཡོད་ན་ཅི་འདྲ་ཡིན།

What is the song if there is more to come?

有歌相继者何耶

སླུ་དལ་བུར་ཤོག་དང་བེལ་བ་མེད།

Please sing the song slowly, there is no hurry.

歌徐陈之莫匆促

ལན།

Answer:

答

རུས་སྤལ་མགོ་བོ་ལྷོ་ལ་གཏད།²²⁸

Rübel's head faced south.

黿龟头部向南兮

ལྷོ་མེ་ཁམས་རྒྱལ་པོ་དེ་ཡི་རྟགས།²²⁹

It represents the fire god of the south.

南方显现火神矣

²²⁴ FY: རུས་སྤལ་གཞོགས་གཡོན་རུབ་ལ་གཏད། ED: རུས་སྤལ་གཞོགས་གཡོན་རུབ་ལ་གཏད།

²²⁵ FY: གཞོགས་གཡོན་འོག་ཏུ་ཅི་ཞིག་བྱུང་། ED: གཞོགས་གཡོན་འོག་ཏུ་ཅི་ཞིག་བྱུང་།

²²⁶ LT: རུས་སྤལ་མཚུག་མ་བྱང་ལ་གཏད། FY: རུས་སྤལ་མཚུག་མ་བྱང་ལ་གཏད།

²²⁷ LT: མཚུག་མ་འོག་ཏུ་ཅི་ཞིག་བྱུང་། FY: མཚུག་མ་འོག་ཏུ་ཅི་ཞིག་བྱུང་།

²²⁸ LT: རུས་སྤལ་མགོ་བོ་ལྷོ་ལ་གཏད། FY: རུས་སྤལ་མགོ་བོ་ལྷོ་ལ་གཏད།

²²⁹ LT: ལྷོ་མེ་ཁམས་རྒྱལ་པོ་དེ་ཡི་རྟགས། FY: ལྷོ་མེ་ཁམས་རྒྱལ་པོ་དེ་ཡི་རྟགས།

རུས་སྤུལ་གཞོགས་གཡས་ཤར་ལ་གཏད།²³⁰
Rübel's right side faced east.

鳖龟右身向东兮

ཤར་ཤིང་ཁམས་རྒྱལ་པོ་དེ་ཡི་རྟགས།²³¹
It represents the wood god of the east.

东方显现木神矣

རུས་སྤུལ་གཞོགས་གཡོན་རུབ་ལ་གཏད།²³²
Rübel's left side faced west.

鳖龟左身向西兮

རུབ་ལྷགས་ཁམས་རྒྱལ་པོ་དེ་ཡི་རྟགས།²³³
It represents the metal god of the west.

西方显现金神矣

རུས་སྤུལ་མཚུག་མ་བྱང་ལ་གཏད།²³⁴
Rübel's tail faced north.

鳖龟尾部向北兮

བྱང་རྒྱ་ཁམས་རྒྱལ་པོ་དེ་ཡི་རྟགས།²³⁵
It represents the water god of the north.

北方显现水神矣

སྟེ་དེ་ཡི་ལན་ལ་དེ་འདྲ་ཡིན།
This is the response to that song.

如是答复彼歌矣

དྲི།
Question:

问

མ་རྒྱ་གསེར་གྱི་རུས་སྤུལ་གན།²³⁶
The great golden Rübel,

大哉金色鳖龟兮

²³⁰ LT: རུས་སྤུལ་གཞོགས་གཡས་ཕྱོད་ལ་གཏད། FY: རུས་སྤུལ་གཞོགས་གཡས་ཤར་ལ་གཏད།

²³¹ LT: ཤོ་ཤིང་ཁམས་རྒྱལ་པོ་བདེ་བའི་རྟགས། FY: ཤར་ཤིང་ཁམས་རྒྱལ་པོ་དེ་ཡི་རྟགས།

²³² LT, FY: རུས་སྤུལ་གཞོགས་གཡོན་རུབ་ལ་གཏད།

²³³ LT: རུབ་ལྷུང་ཁམས་རྒྱལ་པོ་བདེ་བའི་རྟགས། FY: རུབ་ལྷགས་ཁམས་རྒྱལ་པོ་དེ་ཡི་རྟགས།

²³⁴ LT: རུས་སྤུལ་མཚུག་མ་བྱང་ལ་གཏད། FY: རུས་སྤུལ་མཚུག་མ་བྱང་ལ་གཏད།

²³⁵ LT: བྱང་རྒྱ་ཁམས་རྒྱལ་པོ་བདེ་བའི་རྟགས། FY: བྱང་རྒྱ་ཁམས་རྒྱལ་པོ་དེ་ཡི་རྟགས།

²³⁶ FY: མ་རྒྱ་གསེར་གྱི་རུས་སྤུལ་འདིའི། ལོ་བརྒྱད་ལོན་པའི་པ་གཅིག་ཤོད། ལོ་དགུ་ལོན་པའི་མ་གཅིག་ཤོད། ལོ་བརྒྱ་གཉིས་ལོན་པའི་བྱ་གཅིག་ཤོད། ལོ་དྲུག་བརྒྱ་ལོན་པའི་ཆ་བོ་ཤོད། ལོ་བརྒྱད་ལོན་པའི་པ་གཅིག་དེ། ལག་གི་སྤར་ཁ་བརྒྱད་པོ་ཡིན།

ཁ་ན་འཛམས་ནི་ཅི་ཞིག་རེད།²³⁷

What formed on its mouth?

口内所含者何耶

ལག་ན་འཛམས་ནི་ཅི་ཞིག་རེད།²³⁸

What formed on its limbs?

爪中所持者何耶

མགོ་ན་འཛམས་ནི་ཅི་ཞིག་རེད།²³⁹

What formed on its head?

头上所聚者何耶

གཟུགས་ལ་འཛམས་ནི་ཅི་ཞིག་རེད།²⁴⁰

What formed on its body?

身体所负者何耶

ཟླ་དལ་བྱར་ཤོག་དང་བྲེལ་བ་མེད།

Please sing the song slowly, there is no hurry.

歌徐陈之莫匆促

ལན།

Answer:

答

ཁ་ན་སྒྲེ་བ་དགུ་པོ་འཛམས།²⁴¹

The Nine Magic Squares formed on its mouth.

口内所含九宫也

ལག་ན་སྔར་ཁ་བརྒྱད་པོ་འཛམས།²⁴²

The Eight Trigrams formed on its limbs.

爪中所持八卦也

ལོ་དགུ་ལོན་པའི་མ་གཅིག་དེ། ཁ་ཡི་སྒྲེ་བ་དགུ་པོ་རེད། ལོ་བརྒྱ་གཉིས་ལོན་པའི་བྱ་གཅིག་དེ། མགོ་ཡི་ལོ་སྔར་བརྒྱ་གཉིས་རེད།
ལོ་དྲུག་བརྒྱ་ལོན་པའི་ཆ་བོ་དེ། གཟུགས་ཀྱི་ལོ་རྒྱ་དྲུག་བརྒྱ་རེད། ED: མ་རྒྱ་གསེར་གྱི་རུས་སྤུལ་གན།

²³⁷ FY: ཁ་ན་འཛམས་ལེ་ཅི་ཞིག་རེད། ED: ཁ་ན་འཛམས་ནི་ཅི་ཞིག་རེད།

²³⁸ FY: ལག་ན་འཛམས་ལེ་ཅི་ཞིག་རེད། ED: ལག་ན་འཛམས་ནི་ཅི་ཞིག་རེད།

²³⁹ FY: མགོ་ན་འཛམས་ལེ་ཅི་ཞིག་རེད། ED: མགོ་ན་འཛམས་ནི་ཅི་ཞིག་རེད།

²⁴⁰ FY: གཟུགས་ན་འཛམས་ལེ་ཅི་ཞིག་རེད། ED: གཟུགས་ལ་འཛམས་ནི་ཅི་ཞིག་རེད།

²⁴¹ FY: ཁ་ན་བརྒྱད་བ་ལྔ་བོ་འཛམས། ཁ་ན་སྒྲེ་བ་དགུ་པོ་འཛམས། ED: ཁ་ན་སྒྲེ་བ་དགུ་པོ་འཛམས།

²⁴² FY: ལག་ན་སྔར་ཁ་བརྒྱད་པོ་འཛམས། ED: ལག་ན་སྔར་ཁ་བརྒྱད་པོ་འཛམས།

མགོ་ན་ལོ་སྒྲོར་བཅུ་གཉིས་འཛོམས།²⁴³

The twelve-year animal cycle formed on its head.

头上所聚生肖也

གཟུགས་ལ་ལོ་ཆ་ན་དུག་ཅུ་འཛོམས།²⁴⁴

The sexagenary cycle formed on its body.

身体所负甲子也

སླུ་དེ་ཡི་ལན་ལ་དེ་འདྲ་ཡིན།

This is the response to the song.

如是答复彼歌矣

དྲི།

Question:

问

རུས་མ་རྒྱ་གསེར་གྱི་རུས་སྤུལ་གན།²⁴⁵

The great golden Rübel,

大哉金色鳌龟兮

འབྱུང་བ་བཞི་བོ་ཆགས་ཚུལ་ཤོད།²⁴⁶

Please tell of the formation of the Four Elements.

释四大种之成情

སླུ་དལ་མོ་ལོངས་དང་རྗེས་ན་ཡོད།

Sing it slowly, and more songs will follow.

有歌相继徐徐咏

ལན།

Answer:

答

འབྱུང་བ་བཞི་བོ་ཆགས་ཚུལ་ནི།²⁴⁷The formation of the Four Elements is as follow:⁶

四大种之成情兮

²⁴³ FY: མགོ་ན་ལོ་སྒྲོར་བཅུ་གཉིས་འཛོམས། ED: མགོ་ན་ལོ་སྒྲོར་བཅུ་གཉིས་འཛོམས།²⁴⁴ FY: གཟུགས་ལ་ལོ་ཆ་ན་དུག་ཅུ་འཛོམས། ED: གཟུགས་ལ་ལོ་ཆ་ན་དུག་ཅུ་འཛོམས།²⁴⁵ LT: མ་རྒྱ་གསེར་གྱི་རུས་སྤུལ་འདྲ། ED: རུས་མ་རྒྱ་གསེར་གྱི་རུས་སྤུལ་གན།²⁴⁶ LT, FY: འབྱུང་བ་བཞི་བོ་ཆགས་ཚུལ་ཤོད།²⁴⁷ LT: འབྱུང་བ་བཞི་བོ་ཆགས་ཚུལ་ནི། FY: འབྱུང་བ་བཞི་བོ་ཆགས་ཚུལ་འདྲ།

ས་ཁམས་ཤ་ཡི་འབྱུང་བ་ཆགས།²⁴⁸

[Rübel's] flesh forms the earth element.

肉之所成者土也

ཚུ་ཁམས་ཁྲག་གི་འབྱུང་བ་ཆགས།²⁴⁹

[Rübel's] blood forms the water element.

血之所成者水也

མེ་ཁམས་རྩོད་ཀྱི་འབྱུང་བ་ཆགས།²⁵⁰

[Rübel's] heat forms the fire element.

热之所成者火也

རླུང་ཁམས་དབུགས་ཀྱི་འབྱུང་བ་ཆགས།²⁵¹

[Rübel's] breath forms the wind element.

气之所成者风也

ཟུ་དེ་ཡི་ལན་ལ་དེ་འདྲ་རེད།

This is the response to that song.

歌中如彼作答矣

ཁྱི

Question:

问

སླེ་བ་དགུ་བོ་ཆགས་ཚུལ་ཤོད།²⁵²

Please narrate the composition of the Nine Magic Squares.

释九宫之形成兮

ཟུ་དལ་མོ་ལོངས་དང་རྩེས་ན་ཡོད།

Sing it slowly, and more songs will follow.

有歌相继徐徐咏

²⁴⁸ LT, FY: ས་ཁམས་ཤ་ཡི་འབྱུང་བ་ཆགས།

²⁴⁹ LT, FY: ཚུ་ཁམས་ཁྲག་གི་འབྱུང་བ་ཆགས། ED: ཚུ་ཁམས་ཁྲག་གི་འབྱུང་བ་ཆགས།

²⁵⁰ LT: མེ་ཁམས་རྩོད་ཀྱི་འབྱུང་བ་ཆགས། FY: མེ་ཁམས་རྩོད་ཀྱི་འབྱུང་བ་ཆགས།

²⁵¹ LT: རླུང་ཁམས་ལེགས་ཀྱི་འབྱུང་བ་ཆགས། FY: རླུང་ཁམས་བསིལ་ཀྱི་འབྱུང་བ་ཆགས། ED: རླུང་ཁམས་དབུགས་ཀྱི་འབྱུང་བ་ཆགས།

²⁵² LT, FY: སླེ་བ་དགུ་བོ་ཆགས་ཚུལ་ཤོད།

ལན།

答

Answer:

གཅིག་དཀར་གཉིས་ནག་གསུམ་མཐིང་ལ།²⁵³

一白二玄三青也

The first is white, the second is black, and the third is blue.

བཞི་ལྗང་ལྗ་སེར་དྲུག་དཀར་དང་།²⁵⁴

四绿五黄六白也

The fourth is green, the fifth is yellow, and the sixth is white.

བདུན་དམར་བརྒྱད་དཀར་དགུ་མེན།²⁵⁵

七赤八白九紫也

The seventh is red, the eighth is white, and the ninth is violet.

སླེ་བ་དགུ་བོ་ཆགས་རྩལ་རེད།²⁵⁶

九宫之形成如是

This is the composition of the Nine Magic Squares.

དྲི།

问

Question

སླེ་བ་དགུ་བོ་བཙུ་རྩལ་ཤོད།²⁵⁷

释九宫之计法兮

Please elucidate the reckoning of the Nine Magic Squares.

ལན།

答

Answer:

སླེ་བ་དགུ་བོ་བཙུ་རྩལ་ནི།²⁵⁸

其九宫之计法兮

As for the reckoning of the Nine Magic Squares,

²⁵³ LT, FY: གཅིག་དཀར་གཉིས་ནག་གསུམ་མཐིང་ལ།²⁵⁴ LT, FY: བཞི་ལྗང་ལྗ་སེར་དྲུག་དཀར་དང་།²⁵⁵ LT, FY: བདུན་དམར་བརྒྱད་དང་དགུ་དཀར་ལ། ED: བདུན་དམར་བརྒྱད་དཀར་དགུ་མེན།²⁵⁶ LT, FY: སླེ་བ་དགུ་བོ་ཆགས་རྩལ་རེད།²⁵⁷ LT, FY: སླེ་བ་དགུ་བོ་བཙུ་རྩལ་ཤོད།²⁵⁸ LT: སླེ་བ་དགུ་བོ་བཙུ་རྩལ་ནི། FY: སླེ་བ་དགུ་བོ་བཙུ་རྩལ་ཀན།

གཅིག་དཀར་བྱུག་དཀར་བརྒྱད་དཀར་ལྕགས།²⁵⁹ 一六八白属金也
The first, sixth, and eighth are white, and their element is metal.

གཉིས་ནག་གསུམ་མཐིང་ཚུ་ཡིན་ལ།²⁶⁰ 二玄三青属水也
The second is black and the third is blue, and their element is water.

བཞི་ལྗང་ཤིང་སྟེ་ལྗང་སེར་ས།²⁶¹ 四绿木也五黄土
The fourth—whose element is wood—is green; the fifth is yellow and its element is earth.

བདུན་དམར་དགུ་ལྷ་མེན་མེ་ཡིན།²⁶² 七赤九紫属火也
The seventh is red and the ninth is violet, and their element is fire.

སྟེ་བ་དགུ་བོ་བཙེ་ཚུལ་ཡིན།²⁶³ 九宫之计法如是
This is the reckoning of the Nine Magic Squares.

དྲི།

问

Question:

སྤར་ཁ་བརྒྱད་པོ་ཆགས་ཚུལ་ཤོད།²⁶⁴ 释八卦之形成兮
Please narrate the composition of the Eight Trigrams.

སྟུ་དལ་བྱུ་ཤོག་དང་བྲེལ་བ་མེད། 歌徐陈之莫匆促
Please sing the song slowly, there is no hurry.

²⁵⁹ LT: གཅིག་དཀར་བྱུག་དཀར་བརྒྱད་དཀར་དང་། FY: གཅིག་དཀར་བྱུག་དཀར་བརྒྱད་དཀར་ལྕགས།

²⁶⁰ LT, FY: གཉིས་ནག་གསུམ་མཐིང་ཚུ་ཡིན་ལ།

²⁶¹ LT: བཞི་ལྗང་ཤིང་སྟེ་ལྗང་སེར་ས། FY: བཞི་ལྗང་ཤིང་སྟེ་ལྗང་སེར་ས།

²⁶² LT: བདུན་ནི་དམར་ལ་དགུ་དཀར་དང་། ED: བདུན་དམར་དགུ་ལྷ་མེན་མེ་ཡིན།

²⁶³ LT, FY: སྟེ་བ་དགུ་བོ་བཙེ་ཚུལ་ཡིན།

²⁶⁴ LT, FY: སྤར་ཁ་བརྒྱད་པོ་ཆགས་ཚུལ་ཤོད།

ལན།

答

Answer:

ལི་མེ་ཁོན་ས་དྲ་ལྷགས་དང་།²⁶⁵

离火坤地兑金也

Li is fire, *khön* is earth, and *da* is metal.ཁེན་གནམ་ཁམ་ཚུ་གིན་རི་དང་།²⁶⁶

乾天坎水艮山也

Khen is sky, *kham* is water, and *gin* is mountain.ཟིན་ཤིང་ཟོན་རྒྱང་དེ་དག་ཀྱང་།²⁶⁷

再者震木巽风也

Zin is wood and *zön* is wind.

སྤར་ཁ་བརྒྱད་པོ་ཆགས་ཚུལ་ཡིན།

八卦之形成如是

This is the composition of the Eight Trigrams.

དྲི།

问

Question:

སྤར་ཁ་བརྒྱད་པོ་བཙི་ཚུལ་ཤོད།²⁶⁸

释八卦之计法兮

Please explain the reckoning of the Eight Trigrams.

སླུ་དལ་མོ་ལོངས་དང་རྩིས་ན་ཡོད།

有歌相继徐徐咏

Sing it slowly, and more songs will follow.

²⁶⁵ FY: ལི་མེ་ཁོན་ས་དྲ་ལྷགས་དང་།²⁶⁶ FY: ཁེན་གནམ་ཁམ་ཚུ་གིན་རི་དང་།²⁶⁷ FY: ཟིན་ཤིང་ཟོན་རྒྱང་དེ་དག་ཀྱང་།²⁶⁸ FY: སྤར་ཁ་བརྒྱད་པོ་བཙི་ཚུལ་ཤོད།

ལན།

答

Answer:

ལི་ལ་གསལ་བའི་མེ་ལོང་དགུ།²⁶⁹

离火相应者紫九

Trigram *li* corresponds with the violet Nine [of the Nine Magic Squares].⁷ཁོན་ལ་གཉིས་དེ་སྤིབ་རི་ནག་²⁷⁰

坤地相应者玄二

Trigram *khön* corresponds with the black Two.ལྷགས་ལ་རིན་ཆེན་འབར་བ་བདུན།²⁷¹

兑金相应者赤七

Trigram *da* is associated with the red Seven.ནམ་མཁའ་རྒྱལ་པོ་དྲུག་ལྷན་དཀར།²⁷²

乾天相应者白六

Trigram *khen* connects with the white Six.ཕུ་སྟོག་སྤྱིང་པོ་སྤུ་བ་གཅིག་²⁷³

坎水相应者白一

Trigram *kham* corresponds with the white One.རི་ཡི་རྒྱལ་པོ་ཅེ་བརྒྱད་དཀར།²⁷⁴

艮山相应者白八

Trigram *gin* connects with the white Eight.དཔག་བསམ་ཤིང་ལས་འབྲས་བྱ་ཐོན།²⁷⁵

震木相应者青三

Trigram *zin* connects with the blue Three.²⁶⁹ LT: ལི་དང་ཁོན་ལ་དྲ་དང་ཁེ། FY: ལི་ལ་གསལ་བའི་མེ་ལོང་དགུ། ED: ལི་ལ་གསལ་བའི་མེ་ལོང་དགུ།²⁷⁰ LT: ཁམ་དང་གིན་ལ་ཟེན་དང་ཟོན། FY: ཁོན་ལ་བསྐྱན་ནི་ས་རི་ནག། ED: ཁོན་ལ་གཉིས་དེ་སྤིབ་རི་ནག།²⁷¹ LT: ལྷགས་ལ་རིན་ཆེན་འབར་བ་བཞོས། FY: ལྷགས་ལ་རིན་ཆེན་འབྱུང་བ་བཞོས། ED: ལྷགས་ལ་རིན་ཆེན་འབར་བ་བདུན།²⁷² LT: སྤར་ཁ་བརྒྱད་པོ་དྲུག་སྟེ་དཀར། FY: ནམ་མཁའ་རྒྱལ་པོ་དྲུག་སྟེ་དཀར། ED: ནམ་མཁའ་རྒྱལ་པོ་དྲུག་ལྷན་དཀར།²⁷³ LT: ཕུ་སྟོགས་སྤྱིང་པོ་སྤུ་བ་གཅིག། FY: ཕུ་སྟོགས་སྤྱིང་པོ་སྤུ་བ་གཅིག། ED: ཕུ་སྟོག་སྤྱིང་པོ་སྤུ་བ་གཅིག།²⁷⁴ LT: རི་ནི་རྒྱལ་པོ་ཅི་བས་བརྒྱད་དཀར། FY: རི་ཡི་རྒྱལ་པོ་ཅི་བས་བརྒྱད་དཀར། ED: རི་ཡི་རྒྱལ་པོ་ཅེ་བརྒྱད་དཀར།²⁷⁵ LT: དཔག་བསམ་ཤིང་ལས་འབྲས་བྱ་ཐོན། FY: དཔག་བསམ་ཤིང་ལས་འབྲས་བྱ་ཐོན།

རླུང་གི་རྒྱལ་པོ་འཕྱོ་བ་བཞི།²⁷⁶

巽风相应者绿四

Trigram zōn corresponds with the green Four.

ལྔ་མེར་རུས་སྤྲུལ་ལྟོ་ལ་གབ།²⁷⁷

黄五隐藏于龟腹

The yellow Five is concealed in the belly of Rübel.

ཐྱར་ཁ་བརྒྱད་པོ་བཅི་རྒྱལ་ཡིན།²⁷⁸

八卦之计法如是

This is the reckoning of the Eight Trigrams.

དྲི།

问

Question:

ལོ་འཁོར་བརྒྱ་གཉིས་ཆགས་རྒྱལ་ཤོད།²⁷⁹

释十二兽历形成

Please narrate the composition of the twelve-year cycle.

ལན།

答

Answer:

ལོ་འཁོར་བརྒྱ་གཉིས་ཆགས་རྒྱལ་གན།²⁸⁰

十二兽历形成兮

The composition of the cycle of twelve years is as follows:

ལྷགས་ལས་བྱ་དང་སྤྲེལ་གཉིས་མཆེད།²⁸¹

金所伴者猴与鸡

Metal is a companion to rooster and monkey.

²⁷⁶ LT: རླུང་གི་རྒྱལ་པོ་ཕྱོགས་པ་བཞི། FY: རླུང་གི་རྒྱལ་པོ་གཤོག་པ་བཞི། ED: རླུང་གི་རྒྱལ་པོ་འཕྱོ་བ་བཞི།

²⁷⁷ LT: ལྔ་མེར་རུས་སྤྲུལ་ལྟོ་ལ་འགོ། FY: ལྔ་མེར་རུས་སྤྲུལ་གཏོགས་ལ་འགོ། ED: ལྔ་མེར་རུས་སྤྲུལ་ལྟོ་ལ་གབ།

²⁷⁸ ED: ཐྱར་ཁ་བརྒྱད་པོ་བཅི་རྒྱལ་ཡིན།

²⁷⁹ LT, FY: ལོ་འཁོར་བརྒྱ་གཉིས་ཆགས་རྒྱལ་ཤོད།

²⁸⁰ LT: ལོ་འཁོར་བརྒྱ་གཉིས་ཆགས་རྒྱལ་གན། FY: ལོ་འཁོར་བརྒྱ་གཉིས་ཆགས་རྒྱལ་ཀན། ED: ལོ་འཁོར་བརྒྱ་གཉིས་ཆགས་རྒྱལ་གན།

²⁸¹ ED: ལྷགས་ལས་བྱ་དང་སྤྲེལ་གཉིས་མཆེད།

ཤིང་ལས་སྟག་དང་ཡོས་གཉིས་མཆེད།²⁸²

Wood is a companion to tiger and hare.

木所伴者虎与兔

ཕྱི་ལས་བྱི་པག་ནམ་གཉིས་དང་།²⁸³

Water is a companion to rat and pig.

水所伴者鼠与猪

མི་ལས་རྩ་དང་སྦྱལ་གཉིས་མཆེད།²⁸⁴

Fire is a companion to horse and snake.

火所伴者马与蛇

ས་ལས་བྱི་འབྲུག་སྐང་ལུག་བཞི།²⁸⁵

Earth is a companion to dog, dragon, ox, and sheep.

土伴者狗龙牛羊

ལོ་འཁོར་བརྩ་གཉིས་ཆགས་ཚུལ་ཡིན།²⁸⁶

This is the composition of the twelve-year cycle.

兽历之形成如是

བྱི།

Question:

问

འབྲུང་བ་ལྔ་ཡི་བཅི་ཚུལ་ཤོད།²⁸⁷

Please narrate the reckoning of the Five Elements.

释五行之计法兮

སྟེ་དལ་མོ་འོངས་དང་རྩེས་ན་ཡོད།

Sing it slowly, and more songs will follow.

有歌相继徐徐咏

²⁸² LT: ཤིང་ལ་སྟག་ཡོས་སྟག་མཆེད། FY: ཤིང་ལས་སྟག་དང་ཡོས་གཉིས་མཆེད།

²⁸³ LT: ཕྱི་ལས་བྱི་པག་ནམ་གཉིས་དང་། FY: ཕྱི་ལས་བྱི་པག་ནམ་གཉིས་དང་།

²⁸⁴ LT: མི་ལ་རྩ་དང་སྦྱལ་གཉིས་མཆེད། FY: མི་ལས་རྩ་དང་སྦྱལ་གཉིས་མཆེད། ED: མི་ལས་རྩ་དང་སྦྱལ་གཉིས་མཆེད།

²⁸⁵ LT: བྱི་འབྲུག་སྐང་ལུག་བཞི། FY: བྱི་འབྲུག་སྐང་ལུག་བཞི།

²⁸⁶ FY: ལོ་འཁོར་བརྩ་གཉིས་ཆགས་ཚུལ་ཡིན། ED: ལོ་འཁོར་བརྩ་གཉིས་ཆགས་ཚུལ་ཡིན།

²⁸⁷ FY: འབྲུང་བ་ལྔ་ཡི་བཅི་ཚུལ་ཤོད། ED: འབྲུང་བ་ལྔ་ཡི་བཅི་ཚུལ་ཤོད།

ལན།

答

Answer:

འབྱུང་བ་ལྔ་ཡི་བཙེ་ཚུལ་བཤད་རྒྱ་ན།²⁸⁸

释五行之计法兮

As for the reckoning of the Five Elements,

ཤིང་མ་རྒྱ་ལ་ཤིང་བྱ་མེ།²⁸⁹

水生木也木生火

Water nurtures wood and wood nurtures fire.

ཤིང་དག་ལྷགས་ལ་ཤིང་གོགས་ས།²⁹⁰

金克木也土胜木

Metal trumps wood and earth supports wood.

ས་མ་མེ་ལ་ས་བྱ་ལྷགས།²⁹¹

火生土也土生金

Fire nurtures earth and earth nurtures metal.

ས་དག་ཤིང་ལ་ས་གོགས་རྒྱ།²⁹²

木克土也水胜土

Wood drains the earth and water supports earth.

ལྷགས་མ་ས་ལ་ལྷགས་བྱ་རྒྱ།²⁹³

土生金也金生水

Earth nurtures metal and metal nurtures water.

ལྷགས་དག་མེ་ལ་ལྷགས་གོགས་ཤིང་།²⁹⁴

火克金也木胜金

Fire melts metal and wood supports metal.

རྒྱ་མ་ལྷགས་ལ་རྒྱ་བྱ་ཤིང་།²⁹⁵

金生水也水生木

Metal nurtures water and water nurtures wood.

²⁸⁸ FY: འབྱུང་བ་ལྔ་ཡི་བཙེ་ཚུལ་བཤད་རྒྱ་ན། ED: འབྱུང་བ་ལྔ་ཡི་བཙེ་ཚུལ་བཤད་རྒྱ་ན།²⁸⁹ LT, FY: ཤིང་མ་རྒྱ་ལ་ཤིང་བྱ་མེ།²⁹⁰ LT, FY: ཤིང་དག་ལྷགས་ལ་ཤིང་གོགས་ས།²⁹¹ LT, FY: ས་མ་མེ་ལ་ས་བྱ་ལྷགས།²⁹² LT: ས་དག་རྒྱ་ལ་ས་གོགས་ཤིང་། FY: ས་དག་ཤིང་ལ་ས་གོགས་རྒྱ།²⁹³ LT, FY: ལྷགས་མ་ས་ལ་ལྷགས་བྱ་རྒྱ།²⁹⁴ LT, FY: ལྷགས་དག་མེ་ལ་ལྷགས་གོགས་ཤིང་། ED: ལྷགས་དག་མེ་ལ་ལྷགས་གོགས་ཤིང་།²⁹⁵ LT: རྒྱ་མ་ལྷགས་ལ་རྒྱ་བྱ་ཤིང་། FY: རྒྱ་མ་ལྷགས་ལ་རྒྱ་བྱ་ཤིང་།

ཕྱ་དག་ས་ལ་ཕྱ་གྲོགས་མེ།²⁹⁶

Earth overcomes water and fire supports water.

土克水也火胜水

མེ་མ་ཤིང་ལ་མེ་བྱ་ས།²⁹⁷

Wood nurtures fire and fire nurtures earth.

木生火也火生土

མེ་དག་ཕྱ་ལ་མེ་གྲོགས་ལྷགས།²⁹⁸

Water quenches fire and metal supports fire.

水克火也金胜火

འབྱུང་བ་ལྔ་ཡི་བཙེ་ཚུལ་ཡིན།²⁹⁹

This is the reckoning of the Five Elements.

五行计法如是矣

དྲི།

Question:

问

ལོ་འཁོར་བཅུ་གཉིས་མཐུན་ཚུལ་ཤོད།³⁰⁰

Please tell of the compatibility of the zodiac animals.

释年兽之相合兮

ལན།

Question:

答

བྱི་འབྲུག་སྤྲེལ་གསུམ་མཐུན་པ་ལ།³⁰¹

Rat, dragon, and monkey are in harmony with one another.

鼠龙猴者相合也

བྱ་སྐང་སྦུལ་གསུམ་མཐུན་ཕྱ་རེད།³⁰²

Chicken, ox, and snake are in harmony with one another.

鸡牛蛇者相合也

²⁹⁶ FY: ཕྱ་དག་ས་ལ་ཕྱ་གྲོགས་མེ།

²⁹⁷ LT, FY: མེ་མ་ཤིང་ལ་མེ་བྱ་ས།

²⁹⁸ LT, FY: མེ་དག་ཕྱ་ལ་མེ་གྲོགས་ལྷགས།

²⁹⁹ FY: འབྱུང་བ་ལྔ་ཡི་བཙེ་ཚུལ་ཡིན། ED: འབྱུང་བ་ལྔ་ཡི་བཙེ་ཚུལ་ཡིན།

³⁰⁰ LT, FY: ལོ་འཁོར་བཅུ་གཉིས་མཐུན་ཚུལ་ཤོད།

³⁰¹ LT, FY: བྱི་འབྲུག་སྤྲེལ་གསུམ་མཐུན་པ་ལ།

³⁰² LT, FY: བྱ་སྐང་སྦུལ་གསུམ་མཐུན་ཕྱ་རེད།

ཁྱི་རྩ་སྟག་གསུམ་རྒྱན་དུ་མཐུན།³⁰³

Dog, horse, and tiger are in harmony with one another.

狗马虎者相合也

ཕག་ཡོས་ལུག་གསུམ་མཐུན་པ་ཡིན།³⁰⁴

Pig, hare, and sheep are in harmony with one another.

猪兔羊者相合也

དྲི།

Question:

问

ལོ་ཆན་དུག་བརྩ་ལའོར་རྒྱལ་ཤོད།³⁰⁵

Please speak of the rotation of the sexagenary cycle.

释甲子之周期兮

སྒྱུ་དལ་བུར་ཤོག་དང་བྲེལ་བ་མེད།

Please sing the song slowly, there is no hurry.

歌徐陈之莫匆促

ལན།

Answer:

答

རྒྱ་གར་དམ་པའི་ཆོས་ལུགས་ལ།³⁰⁶

According to religious teaching from India,

天竺法之教义兮

བྱི་བ་རེ་རེའི་ལོ་ནས་བརྒྱད་།³⁰⁷

Rat starts every animal cycle.

肇始每每为子鼠

བྱི་བ་འབྱུང་བ་ལྔ་ལྔ་རེད།³⁰⁸

Rat meets each of the Five Elements in alternation,

子鼠五次一甲子

³⁰³ LT, FY: ཁྱི་རྩ་སྟག་གསུམ་རྒྱན་དུ་མཐུན།

³⁰⁴ LT, FY: ཕག་ཡོས་ལུག་གསུམ་མཐུན་པ་ཡིན།

³⁰⁵ LT, FY: ལོ་ཆན་དུག་བརྩ་ལའོར་རྒྱལ་ཤོད།

³⁰⁶ LT, FY: རྒྱ་དཀར་དམ་པའི་ཆོས་ལུགས་ལ། ED: རྒྱ་གར་དམ་པའི་ཆོས་ལུགས་ལ།

³⁰⁷ LT, FY: བྱི་བ་རེ་རེའི་ལོ་ནས་བརྒྱད་།

³⁰⁸ LT, FY: བྱི་བ་འབྱུང་བ་ལྔ་ལྔ་རེད།

ལྔ་ལྔ་ཆགས་པ་བྱག་ཅུ་རེད།³⁰⁹

Five rounds of the animal cycle are one sexagenary.

一甲子为六十载

དེ་ནི་ལོ་གན་བྱག་ཅུ་རེད།³¹⁰

This is the cycle of sixty years.

甲子六十载如是

ཅེས་ཁྱུང་དང་རུས་སྤལ་གྱི་སྒྲུ།³¹¹

This is the song about Khyung and Rübel.

鹏鸟鳖龟歌如是

བཤད་པ་རེ་ཞིག་ཇོགས་སོ།³¹²

This marks the end of the narration.

所释暂且完结矣

³⁰⁹ LT, FY: ལྔ་ལྔ་ཆགས་པ་བྱག་ཅུ་རེད། ED: ལྔ་ལྔ་ཆགས་པ་བྱག་ཅུ་རེད།

³¹⁰ LT: དེ་ནི་ལོ་གན་བྱག་ཅུ་རེད། FY: དེ་ནི་ལོ་གན་བྱག་ཅུ་རེད།

³¹¹ LT: ཅེས་ཁྱུང་དང་རུས་སྤལ་གྱི་སྒྲུ།

³¹² LT: བཤད་པ་རེ་ཞིག་ཇོགས་སོ། FY: དྲུག་ཤིས་འཕེལ་བའི་བསོད་ནམས་བསགས། ཐུང་གཉིས་ལ་འཕན་པ་མེད།
གང་བྱུང་ཁོར་ཁོ་འཇབས་ཞིང་འཕྲད།

Endnotes མཇུག་མཆན། 尾注

- 1 The ‘three times’ (*dus gsum*) refer to the past, present, and future. See Robert E. Buswell and Donald S. Lopez, *The Princeton Dictionary of Buddhism* (Princeton and Oxford: Princeton University Press, 2014), pp. 922–23.

དུས་འདས་པ་དང་། མ་འོངས་པ། ད་ལྟ་བ་གསུམ་སྟེ། འབྲེལ་ཡོད་དཔྱད་ཞིབ་གྱི་སྐོར་ལ་འདིར་གཟིགས་པར་བྱ། Robert E. Buswell and Donald S. Lopez, *The Princeton Dictionary of Buddhism* (Princeton and Oxford: Princeton University Press, 2014), pp. 922–23.

三时(དུས་གསུམ།)指过去, 现在与未来。见Robert E. Buswell and Donald S. Lopez, *The Princeton Dictionary of Buddhism* (Princeton and Oxford: Princeton University Press, 2014), pp. 922–23.

- 2 Given that both audio and textual sources on this stanza are disrupted in terms of both meaning and logic, we edited it based on the text concerning the topic. See *Dag pa gser gyi mdo thig sogs* (BDRC: W1NLM211, n.d.), p. 60.

ལེའུ་ཚན་འདིའི་སྒྲ་ཕབ་དང་འབྲེལ་ཡོད་ཡིག་ཆ་རྣམས་ནི་ཤིན་ཏུ་རྩོག་འཛིང་ཡིན་ཕྱིར། ཚད་ལྡན་གྱི་ཡིག་ཆ་དཔྱད་གཞིར་བཟུང་ནས་བཅོས་སྒྲིག་བྱས་ཡོད། དག་པ་གསེར་གྱི་མདྲོ་ཐེག་སོགས། (BDRC: W1NLM211, n.d.), p. 60.

鉴于此诗节的音频和文本资料从文意到逻辑均不完整, 我们按照相关文献修订了它。见དག་པ་གསེར་གྱི་མདྲོ་ཐེག་སོགས། (BDRC: W1NLM211, n.d.), p. 60.

- 3 We understand this sentence to refer to the three bodies of a Buddha (*sku gsum*): namely, the dharma body (*chos sku*), the enjoyment body (*longs sku*), and the emanation body (*sprul sku*). The dharma body refers to the essence and the fundamental truth of the Buddha. The enjoyment body is the reward body after practice, and it is only visible to bodhisattvas and not to ordinary people. The emanation body refers to all physical forms of a Buddha. See Buswell and Lopez, *The Princeton Dictionary of Buddhism*, p. 923.

སངས་རྒྱས་རྣམས་ཀྱི་ཕྱིའི་སྒྲ་ལུས་ནི་གང་ལ་གང་འདུལ་གྱི་སྤུལ་པའི་རྣམ་པོལ་ཡིན་པས་སྤུལ་སྤྱིའི་བདག་ཉིད་ཅན་དང་། གསུང་ནི་ཐབས་ཤེས་གཉིས་སུ་མེད་པར་ཤར་བའི་འོངས་སྤྱིའི་བདག་ཉིད་ཅན། ཐུགས་ནི་བདེ་སྒྲོང་གཉིས་སུ་མེད་པའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་རོ་བོ་ཡིན་པས་ཆོས་སྤྱིའི་བདག་ཉིད་ཅན་ནོ། ། འབྲེལ་ཡོད་དཔྱད་ཞིབ་གྱི་སྐོར་ལ་འདིར་གཟིགས་པར་བྱ། Buswell and Lopez, *The Princeton Dictionary of Buddhism*, p. 923.

我们认为此句指佛之三身(སྒྲ་གསུམ།), 即法身(ཆོས་སྤྱི།)、报身(འོངས་སྤྱི།)、应身(སྤུལ་སྤྱི།)。法身指佛的本质及根本真实。报身是菩萨可见、常人不可见的修行感报之身。应身为佛在世间的色身。见Buswell and Lopez, *The Princeton Dictionary of Buddhism*, p. 923.

- 4 According to Buddhist cosmology, the four guardian kings (*rgyal chen sde bzhi*) guard the site on the lower slopes of Mount Sumeru facing the four cardinal directions. These guardian kings are also protectors of the dharma and dharma practitioners. The four kings are commonly found at the entrance to monasteries. In Shépa, the east is guarded by Dhṛtarāṣṭra (Yul 'khor srung) holding a lute. The south is guarded by Virūḍhaka ('Phags skyes po) holding a sword. The west is guarded by Virūpākṣa (Spyan mig bzang) holding a stupa. The north is guarded by Vaiśravaṇa (Rnam thos sras) holding a victory banner and a mongoose which spits jewels. It should be noted that in different Buddhist sources, in different languages, the guardian kings hold different objects.

སངས་རྒྱལ་ཆོས་ཀྱི་ལུགས་ལྟར་ན། རིའི་རྒྱལ་པོ་འཇིག་རྟེན་གྱི་ཕྱོགས་བཞིར་སངས་རྒྱལ་གྱི་བསྟན་པ་སྤང་
ཞིང་སྤྱོད་བའི་རྒྱལ་པ་ཆེན་པོ་བཞི་གནས་ཤིང་། ལྷ་མོ་ལྷ་མོ་དུ་གཙུག་ལག་ཁང་གི་སྒོ་ཁར་བཞུགས་སྤོང་
ཡོད། ཤར་ཕྱོགས་སུ་རྒྱལ་ཆེན་ཡུལ་འཁོར་སྤང་བའི་ཕྱོགས་འཇིག་པ་དང་། ལྷ་མོ་ཕྱོགས་སུ་རྒྱལ་ཆེན་འཕགས་
སྤྱོད་པོ་རལ་གྱི་འཇིག་པ། ལྷ་མོ་ཕྱོགས་སུ་རྒྱལ་ཆེན་སྤྱན་མིག་བཟང་སྤྱུལ་ཞགས་དང་མཆོད་རྟེན་འཇིག་
པ་དང་། གཤམ་ཕྱོགས་སུ་རྒྱལ་ཆེན་རྩམ་ཐོས་སྤྱོད་པ་མཆོད་དང་ཐེའུ་ལན་འཇིག་པ་བཙས་ཡིན། ཡིན་
ནའང་། ཡིད་ལ་ངེས་དགོས་པ་ཞིག་ནི། སྤྱད་ཡིག་ཐ་དད་ཀྱི་ནང་བསྟན་གྱི་ལུགས་སུ་རྒྱལ་ཆེན་རྩམས་ཀྱི་
ཕྱག་མཆོད་གྱི་སྒོར་ལ་ཁྱད་པར་ངེས་ཅན་ཞིག་ཡོད་པ་རེད།

根据佛教世界观，四大天王（རྒྱལ་ཆེན་པོ་བཞི།）面朝四方，守卫须弥山较低的位置。他们是佛法 and 修佛者的保护神。在寺院入口通常会看到他们。在释巴中，持国天王（ཡུལ་འཁོར་སྤང་།）手持琵琶，守卫东方；增长天王（འཕགས་སྤྱོད་པོ།）手持利剑，守卫南方；广目天王（སྤྱན་མིག་བཟང་།）手持宝塔，守卫西方；多闻天王（རྩམ་ཐོས་སྤྱོད་པ།）手持胜利幢与吐宝鼠，守卫北方。值得注意的是在不同语言的佛教资料中，天王手中所持物品不同。

- 5 'Five senses' (*dbang po lnga*) refer to the five sense bases and the faculties associated with these sense organs. In Buddhism, the mind is regarded as the sixth sense. The six internal sense organs (eye, ear, nose, tongue, body, and mind) and their corresponding external objects (forms, sounds, odors, tastes, tangible objects, and mental phenomena) form the sense fields (*skye mched*). The interaction between each pair of sense organs and objects lead to the production of consciousness.

མིག་ན་སྤྱོད་ལུས་དང་ཡིད་བཙས་ནང་གི་སྤྱོད་མཆོད་དབང་པོ་དུག་དང་། གཟུགས་སྤྱོད་རྩི་རོ་རོ་དང་ཆོས་
བཙས་ཕྱི་སྤྱོད་མཆོད་ཡུལ་དུག་དང་བཙས་བཅུ་གཉིས་ཏེ། གཟུང་འཇིག་གྱི་སྤྱོད་ནས་རྩམ་ཐོས་ཡུལ་
ལ་སྤྱོད་དང་མཆོད་པར་ཁྱད་པར་འཇིག་ནས་སོ།།

五识（དབང་པོ་ལྔ།）指五尘及与五官相对应的五根。佛教中意识被认为是第六识。六内处（眼、耳、鼻、舌、身、意）与其相对应的六外处（色、声、香、味、触、法）组成了十二入处（སྤྱོད་མཆོད།）。每个感官与外物的交互导致了识的生产。

- 6 The four great elements (*'byung ba bzhi*) refer to earth, water, fire, and wind, and together constitute the world. These elements also maintain an interactive relationship with the elements of the human body: namely flesh, blood, heat, and breath. It is believed that flesh is earth, blood is water, heat is fire, and breath is wind. In the Sino-Tibetan divination treaties, the four great elements appear from the flesh, blood, bodily warmth, and breath of the tortoise. See Charles Ramble, 'The Assimilation of Astrology in the Tibetan Bon Religion', p. 212.

ས་ཁུ་མེ་རྩུང་འབྱུང་བ་བཞི་ནི་ཕྱི་སྣོད་གྱི་འཛིག་རྟེན་གྲུབ་པའི་གཞི་དང་། དེ་བཞིན་མིའི་ལུས་གྱི་ཤ་ཁག་དོད་དབྱགས་ནམས་ལས། ཤ་ནི་ས་ཡི་རང་བཞིན་དང་། ཁག་ནི་ཁུ་ཡི་རང་བཞིན། དོད་ནི་མེ་ཡི་རང་བཞིན། དབྱགས་ནི་རྩུང་གི་རང་བཞིན་ལྟར་དུ་ངོས་འཛིན་བྱེད་བཞིན་ཡོད་པ་རེད། ཡང་བོད་དང་གྲུ་ནག་གི་རུས་མོ་དང་འབྲེལ་བའི་དཔུང་གཞི་ལྟར་ན། ཕྱིའི་འཛིག་རྟེན་གྱི་གཞི་རུ་གྲུར་བའི་ས་ཁུ་མེ་རྩུང་གི་འབྱུང་བ་ནམས་ནི་རུས་སྤྲལ་གྱི་ཤ་ཁག་དོད་དབྱགས་ནམས་ལས་བྱུང་བར་གྲགས། འབྲེལ་ཡོད་དཔུང་ཞིབ་གྱི་སྐོར་ལ་འདྲིར་གཟེགས་པར་བྲ། Charles Ramble, 'The Assimilation of Astrology in the Tibetan Bon Religion', p. 212.

四大种(འབྱུང་བ་བཞི།)指构成世界的地、水、火、风。四大种与人的身体元素,即肉、血、热、息,维持着交互的关系。人们认为肉为地,血为水,热为火,气息为风。在汉藏卜筮文献中,四大种从龟的肉、血、体温与呼吸而来。见Charles Ramble, 'The Assimilation of Astrology in the Tibetan Bon Religion', p. 212。

- 7 The Nine Magic Squares are located in the center of *srid pa ho*. They are encircled by the Eight Trigrams and the zodiac animals. This stanza elucidates the correspondence between the Eight Trigrams and the Nine Magic Squares. Even though many Tibetan sources have addressed this formula, given the special relation between Shépa and Drakpa Shédруп noted in our introduction, we have edited this stanza together with his work. See *Co ne grags pa bshad sgrub kyi gsung 'bum*, 18 vols (Beijing: Krung go'i bod rig pa dpe skrun khang, 2009), XVII (2009), p. 393.

སྒྲེ་བ་དགྲལ་ནི་སྤྲུ་པ་རྟོ་ཡི་དགྲིལ་དུ་གནས་ཤིང་། དེའི་ཕྱི་རུ་སྤར་ཁ་བརྒྱད་དང་། དེའི་ཕྱི་རུ་ལོ་འཁོར་བཅུ་གཉིས་གྱིས་བསྐོར་ཡོད། སྐབས་བབ་གྱི་བརྗོད་བྱའི་ནང་དུ་སྤར་ཁ་དང་སྒྲེ་བའི་དབྱ་གྲོགས་གྱི་བཙེ་ལྷངས་བརྗོད་ཡོད་ལ། སྤར་དེའི་སྐོར་ལ་བོད་ཡིག་གི་རྩ་ཆ་གཞན་པ་མང་དུ་གསལ་ནང་། སྒྲོན་སྒྲེང་གི་སྐབས་སུ་བཤད་པ་དང་རྩེ་བཅུན་གྲགས་པ་བཤད་སྐབས་ཀྱི་འབྲེལ་བའི་སྐོར་སྒྲེང་ཕྱིར། འདྲིར་ཁོང་གི་གསུང་འབུམ་གྱི་ནང་དོན་ལྟར་སྒྲིག་འགོད་བྱས་ཡོད། ཅོ་ནེ་གྲགས་པ་བཤད་སྐབས་ཀྱི་གསུང་འབུམ། བོད་18ཡོད། (པེ་ཅིང་། གྲུང་གོའི་བོད་རིག་པ་དཔེ་སྟུན་ཁང་།) XVII (2009), p. 393.

九宫位于斯巴霍的中央,被八卦与十二生肖围绕。此诗节阐明八卦与九宫的对应关系。尽管许多藏文资料已经说明过此关系,鉴于导论所述的释巴与扎巴谢珠的关系,我们依据他的著作对此处进行了编辑。见ཅོ་ནེ་གྲགས་པ་བཤད་སྐབས་ཀྱི་གསུང་འབུམ། བོད་18ཡོད། (པེ་ཅིང་། གྲུང་གོའི་བོད་རིག་པ་དཔེ་སྟུན་ཁང་། 2009), XVII (2009), p. 393.

